

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Ordenom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Proslava pri Titovi karavli

Ljubelj — Te dni mineva leto, kar je karavla na Ljubelju dobila ime po prvem sinu samostojne socialistične Jugoslavije, v spomin na Brozu-Titu. V spomin na veliki dogodek ter v počastitev mladi in rojstnega dne avtoriteta Tita bo odslej pri karavli vsako leto osrednja gorenjska proslava.

Letošnja bo v nedeljo, 22. maja, ob 11. uri, nanjo pa so prireditelji povabili vsi občani Gorenjske.

Dnevi Gorenjske v Beogradu

Včeraj se je v Beogradu začela prireditev »Dnevi Gorenjske v Beogradu«, ki bo trajala do sobote, 21. maja. Pripravile so jo gorenjske občine s sodelovanjem skupščine mesta, gospodarske zbornice in turistične organizacije Beograda.

Njen namen je v prvi vrsti s prikazom gospodarskih, turističnih, kulturnih, športnih, zabavnih in drugih dosežkov pritegniti v Gorenjsko še več gostov iz Beograda. V ta namen so včeraj v palači CP Borbe odprli osrednjo gospodarsko-turistično razstavo, hotelu Jugoslavija se predstavlja gorenjska kulinarika, razstava tega pa je organizirana še v restavraciji panjskih končnic, razstava in prodaja izdelkov gorenjskega združenega dela, spoznavanje, če omenimo le nekatere. Za gorenjsko vzdušje bodo v Beogradu poskrbeli Gorjanska orkestrina, narodnozabavni ansambel Gorenjski s pevko Sonjo Gabršček, folklorna skupina iz Ribnega, športnika Borut Petrič in Bojan Križanec ter pisatelj Tone Svetina. Prireditev bo tudi lepa priložnost srečanja in dogovora med političnimi, gospodarskimi in zlasti turističnimi delavci Gorenjske in Beograda.

H. J.

Prisrčen sprejem štafete mladosti na Gorenjskem

Iz rok v roke, od srca do srca

Štafeta mladosti, simbol bratstva in enotnosti mladih Jugoslavije, ki vsako leto združuje delovne ljudi in občane naše domovine, je ob koncu tedna prispela na Gorenjsko. V Škofji Loki, na Jesenicah, v Radovljici, Trzinu, Kranju in Kamniku, vmes pa še v številnih manjših krajih, so se zbrali mladi in za hip odložili delo, da bi počastili slovesni dogodek. Vseposod so mladi in manj mladi v špalirju dočakali nosilce štafete mladosti. Na dolgi

poti skozi kraje, katerih zgodovina je povezana z revolucionarno preteklostjo in današnjim razvojem, so si jo iz rok v roke podajali mladi delavci, učenci, brigadirji, pionirji, vojniki, študentje, kmetje planinci, športniki... Želje nešteti Jugoslovani, ki jih je ta mesec obšel simbol mladosti, se bodo strnile 25. maja, ko bodo štafeto palico prinesli v Beograd in jo bo na stadionu JLA pozdravila množica mladih, ki se še spominja, kako so jo pred leti predali Titu.

Tretje leto smo že brez Tita, a s Titom v srcu, saj ta velikani naše zgodovine, sedanjosti in prihodnosti, še vedno živi v vseh naših hotenjih in delu. V maju, ki nam je dal in vzel Tita, ko gre iz rok v roke štafeta mladosti, od srca do srca pa večdesetletno izročilo bratstva in enotnosti, mladi vedno znova prisegajo, da bodo ostali zvesti z revolucijo priporjenim vzorom. Mlade, polne žara, mladostne neugnanosti ves čas žaja po napredku, razvoju, pravični ureditvi domovine in sveta. Čas pa ni vedno naklonjen zamisljivim, ki bi jih radi vnesli v prakso in mahoma spremenili svet. Razmere, ki mlade postavljajo v poseben, nezavirljiv položaj, pa ne smejo zbijati malodušja, temveč naj bodo spodbuda, da bomo lahko z mladimi močmi gradili družbo, kakršno je zasnovala revolucija. Tito kot misel in vzor bo vselej vodil našo pot, so unovič prisegli mladi.

Pot štafete mladosti se je začela v Zadru, sklenili pa jo bodo 25. maja v Beogradu, kjer jo bo sprejelo predsedstvo SFRJ. V pozdravnih pismih, ki spremljajo štafeto palico, je nešteto zagotovil mladih vse Jugoslavije, da bosta delo in življenje mladih še naprej nerazdružno povezana z imenom revolucionarja, misleca, učitelja, ... in ker je v srcih še vedno z nami, Jugoslavija kliče: tudi po Titu — Tito.

D. Z. Žlebir

Generalni sekretar Komunistične partije Kitajske Hu Yaobang, ki se je pretekli teden mudil na obisku v Jugoslaviji, je obiskal tudi Slovenijo. V petek si je ogledal farmo v Poljčah, obrambni center in kmetijo Antona Brdajsa v Dvorski vasi — Foto: F. Perdan

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Turizem ni molzna krava

Poenostavljeno: kravi vržemo nekaj sena, pokidamo, jo odženemo na planino in lahko — vsak dan pomolzemo. Če smo zanikrni, smo po molznosti na repu evropskih rekorderk, če pa smo pridni, smo lahko vsak dan vsaj siti.

V turizmu pa smo nenehno lačni, čeprav smo si zgradili turistične hlevčke in hleve, da je veselje. Vanje smo vtaknili natakarje z metuljčki, ob hotele postavili bleščeče trgovinice in nočne lokale, ponujamo filigranske broške in osličke pa folklorne čaplje, popravili smo klopcerje v parkih in se oblekli v narodne noše. Čeprav se pritožujemo, da to še ni dovolj, da so naši natakarji ena sama ljuba žalost in neljubeznivost, v dnu srca vendarle slutimo, da tujcev ni k nam zaradi povsem drugih izkušenj.

Zasebni turisti ne bodo užaljeni zapustili deželo, če bodo razočarani nad ponujenimi oslički ali zato, ker jim je natakar pokazal jezik. Zanje smo preveč poceni, kajti k nam prihaja turistično ljudstvo, ki je plitkih žepov. Pokazati pa nam bodo jezik, če se bodo na meji cvrli v repih, če jim bo carinik prešteval živež, ki ga pri nas ni, če bo na mesarskih kavljih visela le »zvarovna« in če se bodo tresli od skrbi, kdaj jim zaradi pomanjkanja bencinskega olja »zariba« motor. Noben popust ne odtehta razočaranja, če mora angleška lady po promenadi stopicati s strganimi nogavicami in skuštranimi lasmi.

Zato nikarte več udrihati po turističnih organizacijah, kajti hotelski vratar ne more gostov obdržati. Grize ga, da bo ob koncu plačal najvišji prometni davek in na vse mile viže plačeval razliko med ceno zrezka v mesnici in na krožniku in katastrofalno ceno kurilnega olja. Saldo je vedno minus ali prerahli plus, kajti še tiste devize, ki jih bodo prinesli korajžni, ki uvečajo skuštrane lase, bodo pohrustali nenormalni stroški in dajatve.

Zaradi vsega tega in še česa povrh naš turizem nikdar ne doseže evropskih rekorderk — ki so resda že tudi upehane. Nerazumljivo mnogo otožnih zvoncev smo mu obesili za vrat in tako ga ne reši samo pridnost delovnih rok. Vsi bi ga radi pomolželi, a kaj, ko na njegov pašnik stresamo sama antignojila. Nebojljen teliček je, ki kleca med vikom in krikom družbenih zahtev in ne more zrasti v molno kravo...

D. Sedej

Manjši izvoz zaradi slabe oskrbe

V Iskri Elektromotorji so v štirih mesecih izvozili za milijon dolarjev manj zaradi motenj v proizvodnji, ki so nastajale zaradi slabe oskrbe z dinamo pločevino in drugimi materiali — Dogovor s slovenskimi železarnami o dobavah in ustvarjanju skupnega deviznega prihodka

Železniki — Te dni so v Iskro — Elektromotorji prispeli prve količine uvožene dinamo pločevine, ki je nujni material za izdelavo elektromotorčkov, ključnega proizvoda Iskrine tovarne v Železnikih. S tem so omilili motnje v proizvodnji, ki je koncem aprila in v začetku maja zastajala zaradi skromnih dobav dinamo pločevine iz jeseniške Železarnarne.

Jeseniška železarna je namreč zaradi obveznosti do izvoza Iskri v Železnikih v štirih mesecih dobavila komaj 54 odstotkov potrebnih in dogovorjenih količin dinamo pločevine. Od potrebnih 1.098.000 kilogramov so jo v Železnikih dobili komaj 595.354 kilogramov. Ker se je 23. aprila v Železarni pokvarila linija za toplo varjenje, so se dobave povsem ustavile. Sicer so v Iskri računali, da bodo dobili nekaj za izvoz pripravljene pločevine, da bi vsaj za silo lahko organizirali proizvodnjo, vendar se niso mogli dogovoriti. Za-

to so se morali odločiti za uvoz dinamo pločevine in prve količine so prispeli v tovarno včeraj. Kljub temu pa je proizvodnja še vedno motena, saj uvožene količine ne zadostujejo. Hkrati pa je uvoženo pločevino seveda treba plačati z zelenimi dolarji, kar pomeni, da bo devizni učinek za izvožene elektromotorje ustrezno nižji.

Zaradi motenj v proizvodnji, ki nastajajo zaradi slabe preskrbe z repromateriali, so v Iskri Železniki v letošnjih prvih štirih mesecih izvozili za milijon dolarjev manj izdelkov.

Primer iz Železnikov še enkrat dokazuje in zahteva, da se je treba čimprej dogovoriti kaj lahko slovenske železarne izvažajo in koliko mora ostati doma za potrebe domače predelovalne industrije in seveda ob tem, kako in kdo bo pokrival devizne potrebe železarn.

L. Bogataj

8. SEJEM MALEGA GOSPODARSTVA Kranj 13.-19.5.83

drobno gospodarstvo
inovacijekooperacije
ponudba in povpraševanje

republiška razstava inovacij

sejem rabljene šport opreme

camp oprema
camp prikolicečolni, jadrnice
oprema za podvodni ribolovjadrne deske
mopedi, motorji

PO JUGOSLAVIJI

USPEŠNI POGOVORI

Ob koncu uradnih pogovorov sta Mitja Ribičič in Hu Yaobang dala ločeni izjavi. Kot sta dejala, so rezultati zadnjega jugoslovansko-kitajskega pogovora na najvišji ravni zelo dobri. Mitja Ribičič je izjavil, da so naredili nov pomemben prispevek k še boljšemu medsebojnemu spoznavanju in razumevanju ter dali novo pobudo za vsestranski razvoj prijateljskih odnosov in sodelovanju. Poudaril je tudi, da se odnosi med Kitajsko komunistično partijo in Zvezo komunistov Jugoslavije nenehno izboljšujejo že od leta 1977, ko se je Tito mudil na Kitajskem.

Hu Yaobang pa je v svoji izjavi dejal, da so bili pogovori med njegovim obiskom v Jugoslaviji pristni in prijateljski ter izrazil zadovoljstvo z doseženimi rezultati. Nato pa je dejal o jugoslovanskem in kitajskem stališču gradnje socializma: »Vztrajamo pri tem, da bomo mislili s svojo glavo. Splošne marksistične resnice povezujejo z lastno resničnostjo. Ho-dimo s svojimi nogami ter spoštujemo samostojnost, enako-pravnost in nevrveševanje v no-tranje zavede drugih.

REDNO SREČANJE SLOVENSkih ZDRAVNIKOV

Z razpravo o etičnih problemih v sodobni medicini so slovenski zdravniki v nedeljo zaključili svoje 120. srečanje. Četudi je bila tema preširoka, da bi jo lahko celovito zakrožili, so udeleženci razprave, ki jo je vodil dr. Janez Milčinski, v njej načeli številna vprašanja, ki jih prinaša napredek medicine. Spregovorili so o pravicah do smrti, o težavnosti odločitve, kakršna so na primer zagotavljanje umetno vzdrževanega življenja in o kontracepciji kot metodi načrtovanja družine in načina življenja, ki naj v kar največji meri omeji umetne prekinitve nosečnosti.

KONFERENCA O PROPAGANDI

V beograjskem centru Sava se je konec tedna začela mednarodna konferenca propagandistov, ki jo je odprla predsednica zveznega izvršnega sveta Milka Planinc. Zbralo se je okoli 300 udeležencev z vseh kontinentov, ki razpravljajo o vlogi gospodarske propagande v sodobnem gospodarskem razvoju.

300 razstavljalcev na sejmu — Predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen je v petek, 13. maja, ob navzočnosti predstavnikov družbenopolitičnega in gospodarskega življenja Slovenije in Gorenjske, med gosti je bil tudi predsednik združenja SR Slovenije Viktor Abelj, odprl osmi sejem drobnega gospodarstva v Kranju. Na letošnji sejmski prireditvi, ki je usmerjena v povezovanje med osebnim in združenim delom, k inovativnemu delu in nadomeščanju uvoza z domačimi deli, sodeluje okrog 300 razstavljalcev. Poleg zasebnikov, obrtnih združenj in razstavljalcev iz tujine so na sejm tudi večje delovne organizacije — Iskra, Litostroje, KŽK, Tomos Koper, Saturnus, Elkom Maribor, ki želijo prikazane dele proizvodnih programov prepustiti osebnemu delu. Razen tega je na sejm, ki bo trajal do 19. maja, tudi več spremljajočih prireditev in sejmov: razstava Inovacije za stabilizacijo, predavanja o carinskem zakonu in zavarovanju, dan KŽK, dan Iskre in tudi prodaja rabljene opreme za dopust, šport in rekreacijo. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Tri krajevne skupnosti

Jeseniško krajevno skupnost Plavž so preoblikovali v tri manjše krajevne skupnosti — Zdaj večja aktivnost in učinkovitost

Jesenice — Tretjina občanov jeseniške občine prebiva v krajevni skupnosti Plavž, ki ima tudi največjo gostoto, obenem pa je značilnost te skupnosti krajevne skupnosti, da je v njej največ blokov in stanovanjskih sosesk. V krajevni skupnosti Plavž prebiva okoli 9000 občanov in zato je razumljivo, da so že pred leti začeli razmišljati o tem, da bi krajevno skupnost razdelili v dve manjši in tako zagotovili — v okviru Socialistične zveze — večjo aktivnost občanov na vseh področjih življenja in dela.

Zdaj so s pripravami že tako daleč, da bodo pripravili v nedeljo, 29. maja, volitve in se bo tako krajevna skupnost Plavž preoblikovala v tri krajevne skupnosti: krajevno skupnost Staneta Bokala, Cirila Tavčarja in Mirka Roglja-Petka. Največ ljudi prebiva v krajevni skupnosti Staneta Bokala.

Vsem trem krajevnim skupnostim so večinoma skupni enaki problemi, ki se pojavljajo v krajevnih skupnostih, ki imajo veliko hiš, v družbeni lasti. Predvsem pričakuje, da bodo lahko s preoblikovanjem v tri krajevne skupnosti delovni ljudje in občani v okolju, kjer prebivajo, bolj aktivni in neposredno zainteresirani za razreševanje problemov, radeši pa bi, da bi boljše zaživel in delali hišni sveti in se tesneje povezali z upravljavcem stavb Birojem za urbanizem in stanovanjsko poslovanje. Mladi, ki nimajo na Plavžu doma, nobenih športnih igrišč in so večinoma prepuščeni ulici in cesti, naj bi našli koristne oblike svojih interesnih dejavnosti, bolj pa naj bi zaživel tudi sekijski način dela. Stalno se zatika tudi pri preskrbi občanov, uveljavljanju delegatskega sistema in ljudskih obramb in družbeni samozasčiti pa naj bi posvetili v treh krajevnih skupnosti več skrbi.

Najhujši problemi so, kaj je v stanovanjskem naselju Center II treba urediti okoli, zdaj pa se bo začela graditi tudi dovozna cesta v dveh etapah. Naslednji teden naj bi začeli z deli, po glavni gradbeni sezoni pa bodo zgradili še dva priključka. Težave so tudi z razsvetljavo, kanalizacijo, hudournikom, radi bi razširili Kosovo ulico in uredili še druga vprašanja, ki so na Plavžu aktualna in nad katerimi se občani najbolj jezijo.

S preoblikovanjem krajevne skupnosti Plavž v tri krajevne skupnosti pričakuje torej večjo aktivnost v okviru Socialistične zveze in hitrejšo reševanje številnih aktualnih vprašanj, ki tarejo občane Plavža.

D. Sedej

Poziv borcev brigad iz ZSSR

Borce 1. in 2. pešadijske, 2. tankovske brigade in čete za vezo, formirane leta 1943 in 1944 v Sovjetski zvezi, pozivamo, da se oglasijo in prijavijo za srečanje in proslavitev 40. obletnice formiranja teh brigad. Prijave so nujne zaradi ugotovitve še živečih borcev. Za vse bodo izdelane spominske listine in značke. Prijave pošljite na naslov: Pripravljalni odbor za izvedbo srečanja borcev brigad, formiranih v ZSSR, Kranj, 64000 — poštno ležeče.

Franc Belčič

Gorenjska je za zgled v zavarovanju živine

Kmet ni sam v nesreči

Trojen učinek skupinskega zavarovanja živine, kakršno se je pred dvema letoma pričelo uveljavljati na Gorenjskem: znatno se je povečal stalež zavarovane živine, izboljšalo se je njeno zdravstveno stanje in vzpostavljeni so bili trdnejši odnosi med zadrugo, veterinarskim zavodom in kmetom.

Kranj — Dolga leta je tudi na Gorenjskem prevladovalo mnenje, da je za oskrbo z mesom in mlekom odgovoren samo kmet. Prve motnje v preskrbi so takšna stališča omajale in jih kasneje v celoti ovrgla. Danes so obveznosti v prireji mesa in mleka porazdeljene, kar med drugim dokazuje tudi pred dvema letoma podpisani dogovor o skupinskem zavarovanju živine. Takrat so prvič denarne obveznosti za zavarovanje živine poleg kmeta (ta prispeva dve petini zavarovalne premije) prevzeli še zadruga, sklad za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabi hrane, mlekarja, klavnica in zasebni mesarji. V teh letih, odkar velja skupinsko zavarovanje, se je kmet vsaj deloma znebil občutka, da je v nesreči sam. Zavarovanje pa je tudi sicer pokazalo ugodne učinke.

V kranjski občini se je v treh letih delež zavarovane živine povečal s 16 na 81 odstotkov. Izboljšalo se je zdravstveno stanje živine. Lani je le vsaka deseta krava v občini imela vnetja vimena, kar je tudi posledica uspešnega dela skupine za preprečevanje mastitisa. Delež poginule ali v sili zaklane živine je bil lani enak kot pred tremi leti — 1,6 odstotka zavarovanega staleža, vendar je 0,7 odstotka manjši od republiškega povprečja. Število zdravniških posegov, preračunano na zavarovano žival, se je v treh letih zmanjšalo za dve tretjini. V kranjski občini so bili stroški zdravljenja za 130 dinarjev nižji kot v ostalih slovenskih pokrajinah. Skupinsko zavarovanje je pripomoglo tudi k temu, da se v hlevu pogosteje srečujejo kmet,

pospeševalec in živinozdravnik. Okrepilo se je sodelovanje med zadrugo in živinorejsko-veterinarskim zavodom.

Poleg tega, da je skupinsko zavarovanje za kmeta dokaj poceni, je tudi enostavno. Živino zavarujejo zadrugi in veterinarski strokovnjaki hkrati s sodelovanjem kooperantskih pogodb. Zavarovanje traja, ne glede na to, kdaj je sklenjeno, od 15. marca do prvohodnega 15. marca. Za živino ni treba pisati imen, saj je pomembno le številčno stanje v hlevu. Pri izkriščenju zavarovalnih ugodnosti je bila odveč bojazen, da bi kmetje pretirano klicali na pomoč živinozdravnika in s tem postavljali pod vprašaj materialne temelje do vrstnega zavarovanja. Vsekakor pa bo tudi pri tem pospeševalnem ukrepu (množično in poceni zavarovanje to zanesljivo je) treba zagotoviti, da bo pošten kmet, ki bo oddal zadrugi vse tržne preseleke, imel prednost pred spekulanti. V radovljiski občini so v tem smislu že ukrepali, saj je tržni pridelovalec hrane pri plačilu zavarovalne premije deležen dodatnih ugodnosti.

Gorenjski zgled skupinskega zavarovanja vleče in po njem so se pričeli ravnavati tudi drugod v Sloveniji. Kmetijci kranjske občine so na nedavnem posvetu o kmetijskem zavarovanju predlagali predstavnikom republiških kmetijskih organizacij in skupnosti, da bi takšen način uveljavili v vsej Sloveniji in zanj zagotovili dodatni vir financiranja — republiški samoupravni sklad za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabi hrane.

C. Zaplotnik

Pravna pomoč

Na Jesenicah si prizadevajo, da bi ustanovili službo pravne pomoči kot samoupravno delovno skupnost — Število zadev narasča

Jesenice — Novi zakon o službi pravne pomoči je določil rok, do katerega naj bi se doseženo službe ustrezno organizirale in sicer že do leta 1980. V jeseniški občini si zato prizadevajo, da bi pravno pomoč tako organizirali, da bi zagotovili redno delo in da bi ustrezno koristila občanom, organizacijam ter drugim. Dosedanje izkušnje v njenem delovanju kažejo, da ni pogojev za organiziranje službe pravne pomoči kot delovne organizacije, ampak da bo treba organizacijo izpeljati tako, da bo najprej delovala kot samoupravna delovna skupnost.

Družbeno potrebo po obstoju in delovanju službe pravne pomoči kažejo predvsem podatki o številu zadev, ki jih je v času ponovnega delovanja službe pravne pomoči obravnavalo temeljno sodišče v Kranju, enota na Jesenicah, in po podatkih, ki jih ima o svojem delu služba pravne pomoči. Tako je pred štirimi leti jeseniška enota sodišča v Kranju obravnavala okoli 4000 zadev, s pravnimi nasveti in sestavo vlog pa je pri njem pravno pomoč iskalo okoli 360 občanov. Leto kasneje so imeli 8.000 zadev, pravno pomoč pa je iskalo, odkar je začela delati služba pravne pomoči, za 50 odstotkov manj občanov. Naslednja leta na sodišču drughlevlog, kot so oporoke, niso sestavili in je ostala dela opravljala služba pravne pomoči. Leta 1981 je jeseniška služba pravne pomoči nudila pravno pomoč občanom in delovnim ljudem v 445 zadevah ter dala 300 informacij. Lani pa je nudila pravno pomoč v 638 zadevah, pravnih informacij pa več kot 400.

Dobro sodelovati

Kranj — Medobčinski svet SZDL za Gorenjsko je minuli petek pripravil posvetovanje o urejanju odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi, posvetovanja pa so se udeležili predsedniki koordinacijskih odborov gorenjskih občin.

V Sloveniji imamo 12 različnih verskih skupnosti, s katerimi koordinacijski odbori Socialistične zveze v posameznih okoljih dobro sodelujejo. Tudi na Gorenjskem so ti odbori aktivni, redno se sestajajo in sproti razrešujejo vprašanja, ki se pojavljajo pri delu. Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti opredeljuje njihovo dejavnost, ki jo zagotavlja ustava, vendar včasih prihaja do določenih nesoglasij z ustavnimi določili. Strpen dialog v okviru Socialistične zveze in na koordinacijskih odborih, v katerem so vedno vključeni tudi predstavniki verskih skupnosti, je do zdaj razrešil že številne dileme, zato si člani koordinacijskih odborov želijo, da bi se to sodelovanje še naprej krepilo. Prav Socialistična zveza delovnega ljudstva pa je tista organizacija, ki združuje vse delovne ljudi in občane in v okviru katere se lahko najlažje rešujejo določeni problemi.

D. Sedej

Očiščevalna akcija v KS Kranj Center

KRANJ — Podobno kot v nekaterih drugih krajevnih skupnostih v kranjski občini so se tudi v krajevni skupnosti Kranj Center odločili, da bodo z organizirano akcijo skušali očistiti in urediti okolico stanovanjskih poslopj in skupnih prostorov. Akcijo, ki bo v petek in soboto, 20. in 21. maja, organizira krajevna konferenca socialistične zveze. Petkova akcija občanov bo potekala na enajstih območjih v krajevni skupnosti, sobotna pa na območju Prešernovega gaja in otroškega igrišča ter dela kanjona Kokre ob mostu čez Kokro po Cesti Kokrskega odreda. Predsedstvo krajevne konference socialistične zveze poziva tudi vse delovne organizacije, da območju krajevne skupnosti, na območju krajevne skupnosti, da sodelujejo v petkovi očiščevalni akciji.

A. Ž.

Zasedena le vsaka šesta klop

Bodo tudi prihodnje šolsko leto samevale klopi, ki so namenjene za izobraževanje ob delu v programih srednjega usmerjenega izobraževanja?

Takšno vprašanje se vsiljuje kar samo po sebi ob pregledovanju prijav, ki so do konca marca prišle na razpisana mesta v gorenjskiholah. Lahko rečemo, da je bila ponudba za izobraževanje delavcev kar obsežna in pestra, saj je bilo razpisanih 240 mest za skrajšane programe srednjega izobraževanja, 510 mest za programe srednjega izobraževanja in 90 mest za nadaljevalne programe. Poleg tega programi zajemajo vsa ključna področja gospodarstva in družbenih dejavnosti, ki so značilne za Gorenjsko.

Toda odziv je dokaj klavrn. Do 25. marca se je po podatkih republiške izobraževalne skupnosti v gorenjske šole nateklo le 146 prijav, kar pomeni okoli 17 odstotkov razpisa. Praktično bo po teh podatkih zasedena le vsaka šesta klop, za katere se je družba odločila, da so potrebne za izobraževanje delavcev. Za republiko je odziv še slabši (le Dobra desetina). Boljša od gorenjske regije je le koroška z 18 odstotki, vendar pa je takšna primerjava bolj slaba tolažba, saj gre več ali manj za senakost v revščini.

Zato se lahko znova vprašamo, koliko organizacij združenega dela

je sploh objavilo interne razpise izobraževanja svojih delavcev, kar jim nalagajo zakoni in družbeni dogovori. Koliko je tistih, ki so šli še korak dlje in so poleg razpisa aktivno pridobivali delavce za izobraževanje? Upajmo, da se bo jeseni, ob začetku šolskega leta slika le izboljšala, sicer bo izobraževanje ob delu in iz dela kmalu ostalo v senci rednega izobraževanja za mladino.

Glede izobraževanja in štipendiranja pa čaka organizacije združenega dela v tem času še ena naloga. Objavljen je bil namreč tudi razpis štipendij Titovega sklada SR Slovenije za šolsko leto 1983-84. Za mlade delavce, ki se bodo izobraževali ob delu in iz dela, je v gorenjskih občinah razpisanih 15 štipendij. Strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske Kranj je takoj po objavi razpisa razposlala potrebne informacije vsem delovnim organizacijam. Delavci v združenem delu morajo zdaj evidentirati in predlagati tiste mlade delavce, ki bi si zaslužili posebno priznanje — Titovo štipendijo — in jo s svojim nadaljnjim izobraževanjem ter delom tudi upravičili. Pri tem jim morajo pomagati predvsem družbenopolitične organizacije, kajti pred letom dni so bili marsikje na Gorenjskem rezultati slabši od pričakovanih.

Franc Belčič

Telematika bo izvažala

Delavci Iskre Telematike si prizadevajo za povečanje izvoza, zlasti tistega, ki je najpomembnejši — na konvertibilni trg. Prav tako se zavedajo tudi pomembnosti novega tehnološkega znanja, ki je pogoj za napredek in visoko kvaliteto ter s tem seveda za večjo konkurenčnost na zahtevnih tržnih področjih.

Pred nedavnim je Iskra Telematika na omenjenih področjih pridobila novo možnost: s firmo IBM iz Heidelberga iz ZRN je podpisala pogodbo, po kateri bo omenjeni firma dobavljala tehnološko zahtevna tiskana vezja. Da bo Telematika lahko v celoti ustregla zahtevam po visoki kvaliteti, ji bo firma IBM zagotovila tudi pomoč svojih strokovnjakov.

Za kakšno pogodbo gre, kakšen obseg predvideva med Iskro in firmo IBM?

Firma IBM je pripravljena odkupiti približno 90.000 večslojnih tiskanih vezij v dveh letih. TOZD Tiskana vezja naj bi torej izdelala po IBM tiskanih vezij na dan.

Gre za specialno večslojno tiskano vezje, ki je tehnološko izredno zahtevno. Zahtevnost izhaja predvsem iz zelo tankih vezi na ploščah. Tanjšje so od tistih, ki smo jih navajali doslej. S tem je tudi govorila večja. Zahtevnost izdelave vezij je nekajkrat večja, v veliki meri zato, ker je potrebno doseči večji izpljen oziroma čim manjši izmet. V obdelavo pravzaprav do-

Inženir Peter Mihelič

bimo polizdelek — štirislojna vezja. Naša obdelava se začne z vrtnjem in se nadaljuje z elektroemično obdelavo, s fototiskom, nanašanjem bakra, jedkanjem in končno obdelavo. Slaba kvaliteta lahko prinese precejšnje izgube, saj je neustrezno obdelane plošče treba v celoti zavreči. Osnovne plošče so zelo drage.

Kako boste dosegli visoko kvaliteto, kakršna se zahteva?

»Po pogodbi nam IBM ponuja tudi potrebne znanje oziroma ustrezno podporo, da bomo tehnološko obdelavo lahko popolnoma pripravili prej opisanim zahtevam. Ponuja nam prenos znanja v obliki predpisov za to tehnologijo z možnostjo,

da si naši strokovnjaki pri IBM natančno ogledajo ves proces proizvodnje. Ponuja tudi asistenco svojih strokovnjakov v naši tovarni, ki nam bodo pri vpeljavi kompliciranih postopkov stali ob strani. Ves ta prenos znanja nam IBM daje brezplačno.

Po pogodbi je predviden pripravljalni čas, da se naši tehnologi seznanijo s tehnologijo, da prevzamejo dokumentacijo, da se instalira potrebna oprema in da izdelamo prve vzorčne plošče, ki bodo testirane s strani IBM. Pripravljalno obdobje obsega 24 do 30 mesecev. To pomeni, da se bo naš izvoz začel šele čez dobri dve leti.

Pogodba o dobavi tiskanih vezij je načeloma neomejena, vendar zaenkrat zajema le obdobje petih let.

Kaj ta pogodba pomeni za Iskro Telematiko?

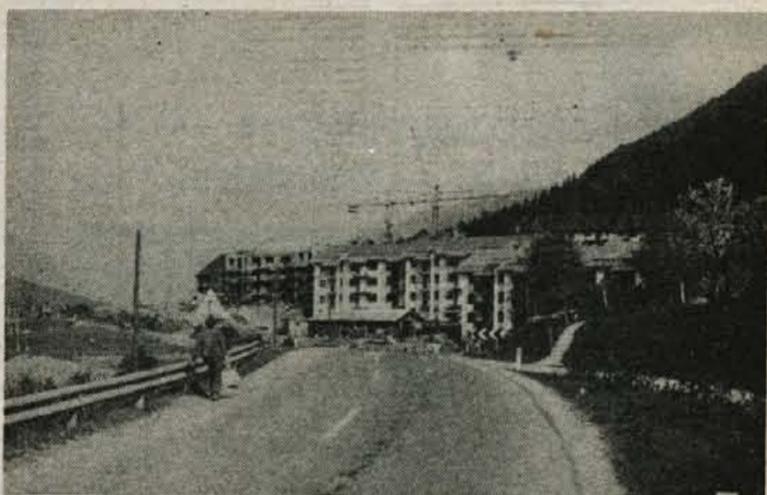
»V tej pogodbi je za nas več dobrih stvari. Najpomembnejše je dejstvo, da gre za izvozno pogodbo na konvertibilno tržišče. Vemo, da je izvoz na to področje trenutno naš problem številka ena. Druga pomembna stvar je ta, da bomo dobili tehnologijo, ki jo že sicer želimo razvijati. Tozdr Tiskana vezja si že dalj časa prizadeva za povečanje proizvodnje večslojnih tiskanih vezij. V omejenih količinah jih za potrebe Telematike že dela. Vendar — v elektroniki se zahteva vse večja zanesljivost, kvaliteta. Z novo tehnologijo bomo lahko napravili pomembne razvojne korake naprej, pa tudi naši izdelki bodo lahko postali cenejši. Ta tehnologija je naravnana tako, da je maksimalno racionalna pri sorazmerno veliki zahtevnosti. Kot sem že omenil, je pri večslojnih ploščah tiskane vezja pomembno, da se izpljen čim bolj poveča, ker je osnovni material drag.

S to tehnologijo bomo prišli v razvojni vrh svetovne proizvodnje na tem področju, saj je znano, da je firma IBM na tem področju vodilna.

Slišati je bilo nekatere glasove, da se iz te pogodbe lahko izčrpa nekakšna konkurenca slovenskemu združenemu računalništvu. Kaj menite o tem?

»Podpis kakršnekoli direktne, izvozne pogodbe med Telematiko — ali kako drugo delovno organizacijo Iskre — in firmo IBM ne pomeni nikakršnega namena, da ustvarja kakršnokoli konkurenco programu, ki ga ima Iskra Delta oziroma slovensko združeno računalništvo. Vedno ga lahko samo dopolnjuje.

K. Mohar

Hrušica — Še letos se bo v montažne hiše na Hrušici, ki jih gradijo zasebni graditelji v okviru stanovanjske zadruga Železar, vselila večina graditeljev; takoj ko bodo končana stanovanja v stanovanjski blokkih pred Hrušico na Belem polju, pa bodo vseljena tudi ta. V stanovanja se bodo vselili delavci jeseniške Železarne. — Foto: D. Sedej

Priznanje in pohvale prirediteljem sejma

Ob letošnjem osmem sejmu drobnega gospodarstva v Kranju so rekli:

Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije — »Gorenjski sejem drobnega gospodarstva predstavlja pomemben člen v verigi slovenskih in jugoslovanskih sejmskih prireditelj. Pobudniki in organizatorji letošnjega sejma zaslužijo pohvalo in priznanje... Ta sejem je priložnost, da ponovno ugotovimo velik pomen drobnega gospodarstva za naš celotni gospodarski in družbeni razvoj. Hkrati pa je to priložnost, da se vprašamo, zakaj v njegovem razvoju ne dosegamo tistega, kar imamo v naših programskih usmeritvah zapisano; zakaj na tem področju ne sledimo hitreje izkušnjam razvitih in izvozno zelo intenzivno razvitih industrijskih dežel v Evropi in svetu...

Pokazalo se je, da so vzroki za majhno gospodarsko učinkovitost in izvozno prodornost v podcenjevanju možnosti, da tudi prek razvoja drobnega gospodarstva hitreje premagujemo obstoječa strukturna nekladja, še zlasti med uvozom in izvozom... Velika socialistična blagovna proizvodnja ni v nasprotju z drobno blagovno proizvodnjo. Nasprotno! Ona jo celo predpostavlja in pogojuje...

Ponovno moramo uveljaviti dobre stare čase, ko je bila glavna naloga predsednikov skupščin občin, načelnikov za gospodarstvo in podobnih — skrb za razvoj novih dejavnosti, skrb za odpiranje novih obratov, skratka, skrb za nova produktivna delovna mesta. Prenehati moramo s prakso, da se ti kadri danes bolj ukvarjajo s papirji in priporočili kot s temi vprašanji...

Bolj jasno moramo definirati, kaj je bogatitev, da ne bodo možne sila različne ocene. Navadno veljajo za bogate tisti občani, ki se po svoji življenjski ravni močno ločijo od okolja. Ne vprašamo pa se, ali so do tega prišli z delom ali s pomočjo uravnilovke ali prek različnih oblik neupravičenega prilasčanja rezultatov dela drugih... Razglašanje, da je neupravičeno bogatel vsak, ki pridobiva višji dohodek, ki bi mu ga prisodila uravnilovka, preprečuje zviševanje delovne storilnosti, še posebej pa razvoj drobnega gospodarstva. Nima torej nič skupnega z moralo, ki temelji na delu in rezultatih dela. Zato drobno gospodarstvo, vključeno prek kooperacije v veliko proizvodnjo ali prek svojih proizvodov direktno v tržišče, ne more predstavljati nobene nevarnosti vračanja v kapitalistične odnose, pod pogojem, da so medsebojni odnosi pri delitvi rezultata dela urejeni na temelju prispevka živega dela in vloženega minulega dela...

Bojan Urlep, predsednik medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko — »Majhno rast zasebnih obratovalec beležimo v dejavnostih osebne in druge storitve ter v gostinstvu. Tu bi morali z ugodnejšo davčno politiko te druge ukrepi stimulirati hitrejši razvoj...

Predstavnik obrtnega združenja iz Pomurja — »Imamo vse preveč deklarativno zapisanih pogojev o drobnem gospodarstvu. Kreditna politika in financiranje razvojnih programov ne delujejo... Nesprejemljivo je, da zakonodajalec predpisuje število zaposlenih pri zasebniku. Mar ne bi mogli o tem odločati na primer v regiji...»

Franc Grašič, Obrtno združenje Kranj — »S starimi stroji drobnega gospodarstva ne bomo razvijali. Po eni strani pravimo, da drobno gospodarstvo moramo razvijati, po drugi strani pa zvezni zakon preprečuje uvoz strojev. Ob tem pa je nevedržen tudi depozit za obrtnike. Saj obrtniki tudi izvažajo oziroma prispevajo k izvozu...»

A. Zalar

Delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije

Jesenice — 7. delovno proizvodno tekmovanje kovinarjev Slovenije bodo letos organizirali Jeseničani, od 27. do 29. maja. Na tem tekmovanju si bodo lahko slovenski kovinarji izmenjali izkušnje, se med seboj spoznali ter se pogovorili o delu in pogojih dela.

Jeseničani bodo ob tej priložnosti pripravili tudi več zanimivih prireditelj, ki predstavljajo delavčev ustvarjanje na vseh področjih: razstavo inovacij, likovne razstave, literarne razstave ter posvet o tehnično-tehnoloških pogojih dela in družbenem razvoju družbe. Najboljši kovinarji se bodo udeležili 17. srečanja kovinarjev Jugoslavije.

D. S.

Krompir na Gorenjskem

Odkup načrtovan, vendar odvisen od letine

Sloveniji naj bi letos za tržne potrebe, predelovalno industrijo in izvoz odkupili 68 tisoč ton krompirja, od tega 19 tisoč na Gorenjskem — Predlagana cena osem dinarjev za kilogram naj bi postavila čimbolj stvarno razmerje med krompirjem in sladkornim peso.

Kranj — Kmetje največje gozdnike kmetijske zadruge so letos posadili tisoč hektarov krompirja. S pogodbenimi so se obvezali, da bodo odkupili 11400 ton pridelka, kar je sicer 800 ton manj kot lani. Kmetje delavcev to ne zaskrbljuje, saj ocenjujejo, da so kmetje v letošnjem letu posadili nekaj več površin. Vsekakor pa tudi v zadruzi mnogo lažje kupiti krompirja, če bi kmetje v kooperativni pogodbe navajali natančnejše podatke o posajenih površinah in realne številke o pridelku. Določene o prodaji sklepajo na podlagi iz kooperantskih pogodb, pri čemer pa se dogaja, da morajo tudi iz izmišljenih (manjših) številki prenekaterega kupca. V krompirju imajo večino letos načrtovani pridelka že prodanega. Štiri tisoč ton industrijskega krompirja odkupil domžalski Helios, 4600 ton porabniki vzdolž jadranske obale, 1610 ton ali enkrat več kot letos, ga nameravajo izvoziti, preostali krompir pa bodo prodali v Sloveniji. Pri tem velja omeniti, da tudi nekateri hoteli in družbeni restorani prehrane z Gorenjske izvajajo dolgoročno sodelovanje z krompirjem, kršijo zakon o blagovnem prometu in kupujejo krompir mimo zakonite in dogovorjene cene.

Škofjelovski kmetijski zadrugi so posadili 230 hektarov krompirja, kar je enako lanskim površinam. Večino ga nameravajo prodati v Reko, manjše količine Heliosu

v Domžale in Dani Mirna. V blejski zadrugi so doslej sklenili s kmeti pogodbe za oddajo 80 ton krompirja. Za 40 ton pridelka se bodo morali še dogovoriti, če bodo hoteli uresničiti obveznosti do Hotelsko-turističnega podjetja Bled. Kmetje radovljiske Kooperacije so posadili 42 hektarov krompirja. Načrtovanih 200 ton semenskega krompirja bodo prodali ljubljanski Semernari, 120 ton jedilnega krompirja pa trgovinam in hotelom iz bližnje okolice. V Kmetijsko-živilskem kombinatu Gorenjske, ki velja za največjega pridelovalca semenskega krompirja v Sloveniji, so posadili 150 hektarov krompirja. Računajo, da bodo izkopal iz zemlje tri tisoč ton pridelka, če bo ugodno vreme. »Semena« bodo prek Semernarne prodali kupcem iz Slovenije in ostalih jugoslovanskih republik.

Odkup krompirja je načrtovan, vendar bo odvisen tudi od letine. Če bo obilna, bodo kmetje ponudili zadrugi celo več pridelka, kot so se s pogodbo dogovorili. V nasprotnem primeru — takšne so izkušnje minulih let — bodo izpolnili le obveznost do zadruge, ostalega pa prodali mimo nje in po višji ceni. Letos bo kmet za kilogram jedilnega krompirja dobil osem dinarjev, mirenška tovarna bo za industrijski krompir plačala 7,20 dinarja in domžalski Helios 6,40. S takšnimi cenami naj bi vzpostavili čimbolj stvarno razmerje med krompirjem, sladkornim peso in ostalimi poljščinami.

C. Zaplotnik

Kako so poslovali železarji

V jeseniški Železarni namenljajo izdatna sredstva za razne obveznosti in dejatve ter devizne kredite, saj so tečajne razlike vedno večje

Jesenice — Jeseniški železarji so v prvem letošnjem četrtletju dosegli za 5.600 milijonov celotnega prihodka, kar je za 13 odstotkov manj od načrtovanega. V primerjavi z lani pa je celotni prihodek večji za 33 odstotkov. Materialni stroški poslovanja so bili za 13 odstotkov nižji od načrtovanih ali za 39 odstotkov višji od lanskih.

Železarji pa so morali znatno več nameniti stroškom nabave materiala, saj so zelo hitro naraščali. Za material so morali odšteti 11 milijonov dinarjev več, kot so predvidevali s planom. Poslovni rezultat pa

je bil slabši tudi zato, ker so bili stroški izvoza zelo visoki in so znašali 39 milijonov dinarjev. Amortizacija je bila 552 milijonov dinarjev in večja od lanske za 39 odstotkov, od načrtovane pa za 11 odstotkov. Znatno večji porast stroškov od rasti celotnega prihodka je vplival na nizek porast dohodka, ki je znašal 749 milijonov dinarjev in je višji od lanskega le za 2 odstotka. Z dohodkom tako niso mogli pokriti vseh obveznosti iz dohodka in čistega dohodka. Obveznosti iz čistega dohodka so znašale kar 440 milijonov dinarjev — kar pomeni kar 59 odstotkov doseženega dohodka — in so bile glede na lansko leto večje za 36 odstotkov. Porasle pa so zato, ker so se prispevki povišali, prav tako tudi nominalna odplačila obresti za dolgoročne devizne kredite za osnovna sredstva. Stanje teh kreditov — kot poročila Železar — se sicer nominalno zmanjšuje, vedno večje pa so tečajne razlike, ki so nastale pri odplačilu tujih kreditov.

Čisti dohodek so dosegli le v višini 309 milijonov dinarjev, kar je 49 odstotkov manj, kot so načrtovali, ali za 25 odstotkov manj, kot so dosegli v enakem lanskem obdobju. Toliko čistega dohodka pa ne zagotavlja niti pokritja akontacij izplačanih osebnih dohodkov. Osebnih dohodki so znašali 438 milijonov dinarjev, na sklade pa so lahko začasno razporedili 63 milijonov dinarjev čistega dohodka. Končni rezultat je tako izguba v znesku 198 milijonov dinarjev. Če upoštevamo čisti dohodek, ki so ga temeljne organizacije, ki niso poslovale z izgubo kot so livarna, HV Jesenice, Jeklovlek, strojne delavnice, vzdrževanje, energetika, transport in delovne skupnosti razporedile na poslovni sklad, rezervni sklad in sklad skupne porabe v višini 63 milijonov dinarjev, znaša izguba 135 milijonov dinarjev.

D. S.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Čas drugega odločanja za poklic

Čar mladosti — Oj, mladost ti moja! Koliko nohtalije je v tej narodni pesmi, o »najlepšem času našega življenja«. Vse hitrejši življenjski tempo je našel tudi otroštvo. Čim hitreje odrasti in ne več biti otrok. Morda ima prav zato za vse nas mladost še posebej čar, ne glede na to, ali jo doživljamo ali pa je samo še spomin.

Je mogoče čar mladosti v tem, da je človek na lepšem odkril v sebi nove dimenzije? Občutek telesne mladosti in spolne zrelosti, doživljanje ljubezenskih čustev, razočaranja, veselja, obupa?

Je mogoče čar mladosti v brezskrbnosti, ki jo mlademu človeku omogoča dom: za hrano, obleko in streho nad glavo praviloma skrbe starši.

Je mogoče čar mladosti v pridobivanju izkušenj, ki so nove, »drugačne« kot izkušnje staršev? Marsikdaj lahko dobimo, podedujemo, izkušeni pa nam nihče ne more podariti. Ljubezen je za mladostnika edinstvena, razočaranje nedopovedljivo, prešernost neponovljiva in starši in odrasli »tega ne morejo razumeti, saj je to čisto drugače kot takrat, ko so bili oni mladi.«

Mogoče je čar mladosti tudi v presojanju sveta in dogajanja okoli nas? Ker je mlad človek še zmožen videti, kakšen bi svet lahko bil in moral biti in je v svoji neizkušeni se sposoben verjeti, da bi tak lahko postal. Iluzije kasneje vse bolj zbledajo in s tem istočasno mineva mladost.

Mladost je čas osamosvajanja in osebnostne rasti, čas odločanja (večkrat že drugega odločanja) za poklicno pot in največkrat čas odločanja življenjskega tovariša. Čeprav je prihodnost še neznana, se mlad človek ob soočanju s prihodnostjo razvija v osebnost, kakršna bo postal, se uveljavlja v svojem socialnem okolju, je poln elana za uresničevanje ciljev, pripravljen »iskati in najti sočloveka«, ugotoviti optimalno poklicno področje. To je skratka zenit njegovega življenjskega razvoja. Kaj postaja in kaj bo postal, je vse bolj odvisno od njega samega. In mogoče je to največji čar mladosti.

Antonija Habjan-Križaj

**LESNINA POHIŠTVO
KRANJ — Primskovo**

Poleg ostalih zanimivosti na sejmu malega gospodarstva v Kranju, je Lesnina pripravila tudi razkošno razstavo vrtnih garnitur. Razstavljajo preko 20 različnih tipov in sicer v izvedbi lesa, kovine, plastike, platna, bambusa in pletiva, imajo pa tudi vrtno gugalnice z baldahinom, senčnike v raznih barvah in velikostih, več vrst ležalnikov, piknik garnitur, seveda pa lahko kupite tudi pohištvo, ki ga Lesnina prodaja na sejmu po sejemskih cenah.

Torej, če boste obiskali sejem v Kranju, ne pozabite na Lesnino, vabljeni so tudi gostinci, saj je razstava vrtnega pohištva namenjena tudi njim.

Prevoz kupljenega pohištva je pri Lesnini v Kranju do 30 km brezplačen.

Telefoni: Salon pohištva Kranj — Primskovo: 24-554. Specializirani salon kuhinjskega pohištva Kranj, Titov trg 5, 21-485. Salon pohištva na Jesenicah: 81-179.

Dan muzejev

Radovljica — Vsi ljubitelji muzejev si lahko v sredo, 18. maja, ki ga je Skupnost muzejev Slovenije določila za dan muzejev, lahko zastopniki ogledajo muzejske zbirke. Vnaprej najavljene šolske skupine sprejmejo tudi izven urnika, medtem ko so za ostale muzeji odprti takole: Begunjski muzej med 9. in 19. uro, Čebelarški muzej, Linhartova soba in Šivčeva hiša med 10. in 12. ter 16. in 18. uro, Kovaški muzej v Kropi od 9. do 13. in od 15. do 18., Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici pa od 10. do 12. in od 16. do 18. V Šivčevi hiši je prav zaradi dneva muzejev še odprta razstava otroške likovnosti.

**GORENSKA OBLAČILA
TOZD Konfekcija Kranj
JLA 24 a**

Odbor za medsebojna razmerja objavlja prosta dela in naloge

**PRODAJALCA
v trgovini**

Pogoj:

— zaključena šola za prodajalce (smer tekstil)

Delo se združuje za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Delo je dvoizmensko. Poskusno delo 3 mesece. TOZD stanovanja nima.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na gornji naslov. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po izteku objave.

Črtomir Zorec

POPOTNI UTRINKI

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

(13. zapis)

O velikem sinu Poljanske doline, profesorju — naravoslovcu dr. Ivanu Regenu sem že v prejšnjem zapisu nanizal nekaj življenjskih podatkov. Danes pa bi rad kar najbolj preprosto razložil za znanost tako pomembna učenjakova dognanja. Zavedam se, da bo to težko. Kajti Regenovo strokovno delo (na področju zoobiologije) je bilo kar precej zapleteno in za laika (preprostega, strokovno nerazgledanega bralca) skoraj nerazumljivo, celo nepomembno. — Sicer pa je že lisica nekaj govorila o kislem grozdu, ki ga ni mogla doseči... Če nekaj ne razumemo, se pa poniglavo posmehujemo. To je stara resnica!

DELO DR. IVANA REGENA

Res, kar nerad zapišem to potitalijano obliko priimka (Režena, Eržena) našega poljanskega svetovljana. Toda tako je v knjigah zapisano. In mora tako pač ostati.

Dr. Ivan Regen si je služil kruh kot gimnazijski profesor, od leta 1905 do konca življenja (leta 1947) večinoma na Dunaju. Za čuda, so mu tedanje avstrijske oblasti šle močno na roke in odobravale daljše študijske dopuste. »Prijatelji znanosti« so šli celo tako daleč, da so mu iz svojih družinskih sredstev plačevali profesorja — namestnika za daljša obdobja, ko ni utegnil prihajati poučevati v šolo. Kaže, da je učeni svet že tedaj močno cenil našega rojaka.

Pisatelj Finžgar skuša s kar najpreprostejšimi besedami razložiti, kaj je Regen novega dognal v naravoslovju:

Vse svoje učenjaško življenje je posvetil skromnemu žužku, kričaču črnemu murmu. Dognal je, da muren nima sluha v glavi, marveč sliši s posebnim organom, ki ga ima pod kolenom prednjih nog. To je dognal z neizpodbitnimi eksperimenti — izsledki preizkusov. Dognal je tudi, da si murni — samčki odpevajo! Torej pojo in slišijo. Samice pa grede za tem glasom, kadar si zažele paritve. Leta 1914 je dobil dr. Regen od dunajske občine 576 kv. m veliko travniško parcelo, jo ograjil z gosto mrežo in v ta prostor prinesel (naselil) prek poldrug tisoč murnovih samic, ki so se potem odzivale petju murenčkov — samčkov v zaprtih pasteh. Tu je Regen ugotovil, da ne sluh, ne vonj, ne tipalke, ne vid — le »murnov« spev privablja neveste, ki imajo zanj uho pod koleno sprednjih nožic...

»Tudi svoj dunajski dom si je dr. Regen prav nenavadno uredil, prepredel si ga je z vsakovrstnimi napeljavami in aparati, ki so zabeležili vsak zgib murnovih cvrčal. S temeljitim opazovanjem je pojasnil marsikatero življensko potezo žužka in objavil celo vrsto znanstvenih razprav s področja živalskih čutil. Slovenska akademija znanosti ga je izvolila za svojega dopisnega člana« (po prof. F. Planini).

TUJINA O NAŠEM ROJAKU

Svetovnoznan zoolog (naravoslovec, strokovnjak za študij živalstva) dr. Karl Frisch, ravnatelj zoološkega inštituta na

univerzi v Monakovem, je Regenove izsledke ocenil takole:

Regenova dela so danes vsemu sveta znana. Nestrokovnjakom se morebiti dozdeva manj važno, če murni in kobilice morejo slišati ali ne in na kak način se samci in samice dobe; toda kdor je v takih stvareh le količkar doma, vé, da gre za vprašanja visokega teoretičnega pomena, ki so kar najtesneje zvezana z mnogimi drugimi problemi biologije in tudi človeške fiziologije. Ne gre tedaj za postranska, temveč za važna znanstvena raziskovanja. Poleg tega je prof. Regen izvedel ta dela s tako skrbnostjo in s takim prevdardom; dá, s tako genialnostjo metod, da je to v resnici vzorno. Pri vsakem začetnem predavanju iz zoologije se govori o njegovih delih, in tudi v gimnazijah in strokovnih šolah se o tem pripoveduje, vsaj če predavajo biološko izobraženi učitelji.

UČENJAK — PISATELJU

K sreči lahko citiram del Regenovega pisma prijatelju Finžgarju.

»Pisal boš o meni, o raziskovalcu narave, ki je bil rojen kot siromak, ki je živel in umrl brez denarja. Ki pa se mu sreča nikoli ni lagala. Bogata narava me je pritegnila že v zornih mladosti, tako tedaj, da sem se vse življenje čutil srečnega in zadovoljnega.«

Tako je življenje pravih poštenjakov. Dobrih in odprtih rok grede skozi življenje, praznih rok odidejo... A vendar: kako kulturno bogastvo zapuste svojemu narodu! Trogovci z novci pa — nič!

SPOMINSKA PLOŠČA

Za stoletnico Regenovega rojstva so v Lajšah nad Trato pri Gorenji vasi odkrili lepo spominsko ploščo (na hiši št. 139) s vklesanim napisom:

V tem kraju se je rodil 9. XII. 1868 prof. dr. Ivan Regen, veliki slovenski biolog. Ob stoletnici rojstva — Prirodoslovno društvo Slovenije.

Zal mi je, da spričo tesnega prostora v tej rubriki, ne morem citirati vsaj nekaj mnenj sodobnih slovenskih naravoslovcov, dr. Antona Polenca in dr. Marka Aljančiča, ki sta oba tako tehtno pisala o dr. Ivanu Regenu in njegovem delu.

Prof. Dr. Ivan Regen, naravoslovec (1868–1947)

**Tradicionalna
razstava**

in prodaja šotorov, camp opreme ter potrebščin za počitniško rekreacijo na prostem

Vse, kar potrebujete za taborjenje na enem mestu

veleblagovnica Nama Škofja Loka ● veleblagovnica Nama Cerklje

od 16. do 19. maja 1983 v ŠKOFJI LOKI ● od 19. do 21. maja 1983 v CERKNEM

Edo Torkar ● popotna povest

Plovba

»Dali te bojo na disciplinsko in dobil boš odpoved.«
»Na preizkusnem delu sem še, ne morejo dati na disciplinsko.«
»Toliko slabše zate. Dobil boš odpoved, ne da bi te dali na disciplinsko.«
»To bomo šele videli.«
»Misliš, da ne boš?«
»Nisem nič rekel, da ne bom. Rekel sem, da bomo šele videli.«
»Boš, boš. Boš videl, da boš!«
Po kosilu sem sicer šel delat, naslednje jutro pa spet nisem dobil jabolka in tako spet nisem šel v strojnico.
»Pazi se!« je rekel čif. »Danes si že drugič zapored odklonil delo in če boš to storil še tretjič, te bojo izkrcali.«
»To ni moj problem, to je kuharjev problem. In problem tistih, ki bi ga bili dolžni spraviti k pameti, pa tega ne naredijo.«

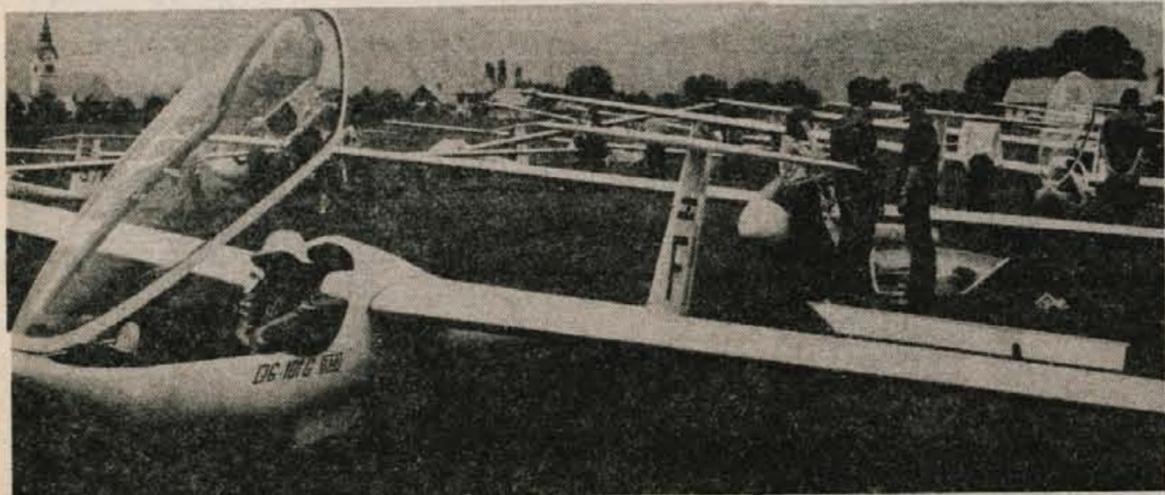
»V nobenem pravilniku ne piše, da ti je kuhar dolžan dajati sadje za zajtrk. Če te bojo dali na disciplinsko, boš gladko pogorel.«
»In?«
»Brenili te bojo iz podjetja in niti dopusta ti ne bojo plačali. Sicer pa — delaj, kar hočeš. Jaz sem te samo opozoril.«
»Hvala, zelo si prijazen. Napisal ti bom razglednico, če me bojo poslali domov.«
Popoldne v strojnici:
»Torej si le prišel delat,« reče kapo, ko me vidi s štupo v roki pri glavah glavnega motorja.
»Tudi včeraj sem delal po kosilu. In tudi jutri in vse naslednje dni, dokler mi ne bo kdo tega izrecno prepovedal.«
»Kaj pa pred kosilom?«
»Prazna vreča ne stoji pokonci.«
»Vidiš, jaz nikoli ne zajtrkujem, pa kljub temu delam. Res, moje delo ni nikakršno delo, a vendar...«
»Kolikor ljudi, toliko navad. Jaz, na primer, se počutim zelo slabo, če zjutraj ne zaužijem sadja.«
»Jaz, na primer, potrebujem kalcij, veliko kalcija. Zato jem kalcijeve tablete. Zajtrkujem pa ne, ker se bojim zrediti. Na barki nimam priložnosti za gibanje in to me zelo moti...«
»Tudi mene marsikaj moti na barki. Naš kuhar, na primer.«

»Saj poznam tega kuharja. Enim bi zlezal v rit, druge bi najraje vtopil v žlici vode, že samo če jih vidi na vratih kuhinje. Ljudi ne moreš spreminjati po svojih željah, treba jih je vzeti takšne, kakršni pač so.«
»Ali to pomeni, naj požiram slino, ker nisem kuharju simpatičen in gledam, kako meče gnila jabolka v morje, ker jih ne more sproti porabiti.«
»Veš, kaj se bova zmenila,« mi reče kapo. »Jutri lahko prideš po jabolko, obljubim ti, da ga boš dobil. In doker bo kaj sadja v shrambi, ga boš dobival vsako jutro, tudi to ti lahko obljubim. Še danes bom rekel barbi, naj privije kuharja. Zdaj pa grem, da te ne bom motil pri delu. In zapomni si eno: na barki se je bolje spreti s kapitanom kot pa s kuharjem!«
V dobri veri, da je kapo držal besedo, sem šel naslednje jutro v jedilnico. A sem se uštel. »Kuhar pravi, da ti ne da več sadja za zajtrk in basta. Kaj ima kapo pri tem?« me je nadrl natak. In tako spet nisem šel delat — že tretjič zapored.
To se je ponovilo tudi četrto jutro. Zdaj mi je bilo že vsega dovolj. Nostrumu sem šel povedati, da me od tega dne tudi popoldne ne bo več v strojnico in da naj to kombačo čifu in kapu. V kabini sem slekel spobežni in zatrdno odločen, da ga nikdar več ne oblečem sem v mislih že potoval domov — visoko nad oblaki v Lufthansinem boengu...
V takšnem razpoloženju me je našel čif. »Pojdi v jedilnico, jabolko te že čaka na mizi.«

Potem pa brž v makino, še preden pride kapo in vidi, da te ni!
In tako sem le dočkal svoje jabolko in šel delat. Zadovoljen pa kljub temu nisem bil. Moral bi storiti drugače, sem si mislil. Na primer takole: vzeti jabolko, potem pa ga vreči kuharju v glavo, rekoč: »Tu ga imaš! Poščijem se jaz nate in na tvoja jabolka!«
Sijajna domislica! — pa kaj, ko sem jabolko že prej pojedel...
»Preveč si si dovolil s temi jabolki in mlekom,« mi je zvečer oponesel Zlatko.
»Če že začneš gaziti po dreku, je najbolje, da zagaziš do konca.«
»S trmo ne prideš daleč. Če sčiješ proti vetru boš sam posecan.«
»S čim pa potem? S čim si pa ti prišel tako strašno daleč?«
»Bomo videli.«
»Bomo, bomo!«

Pusan, konec januarja

Hribi nad mestom so zasneženi in tudi tu spodaj veter že diši po snegu. V bližini kolodvora mi je za hip zastal korak: stopila je iz taksija na robu ceste, njen spremljevalec ji je nekaj rekel, ona ga je pogledala in se zasmejala. Način, kako je nagnila glavo, bogastvo jernih las, ki se ji je razlilo čez obraz, tisti njen nasmeh, jamice, ki so se ji naredile v licih... Prijela ga je pod roko (fanta? moža?) in se izprijela z njim v množici, ki je hitela na kolodvor.

V Lescah najboljši slovenski jadralci

Lesce - V soboto, 14. maja, je bil na letališču Alpskega letalakega centra v Lescah prvi tekmovalni dan tradicionalnega, prvotnega 21. prvenstva Slove-

nije v jadralnem letenju in prvega mednarodnega tekmovalnega jadralnih pilotov za prehodni pokal tovarne Elan.

Zanimivo srečanje tovarne Elan, ki bo trajalo devet dni, saj tekmovalci dobi priložnost šele po vsaj treh uspešnih tekmovalnih dneh, je pripravil Alpski letalski center iz Lesca ob materialni pomoči zveze letalskih organizacij Slovenije in tovarne Elan iz Begunj. Ta se v svetu vse bolj uveljavlja tudi kot proizvajalka jadralnih letal. Zanimivo je, da na prvem mednarodnem tekmovalnem jadralnih pilotov sodeluje kar osemnajst Elanovih letal tipa DG-100.

V soboto vreme tekmovalcem ni bilo posebno naklonjeno. Za jadranje so naj-

bolj zaželeni kopasti kumulusi, ki pozivljajo ozračje in omogočajo tekmovalcem pokazati največ spretnosti.

Na 21. prvenstvu Slovenije v jadralnem letenju sodeluje 34 tekmovalcev iz devetih slovenskih aeroklubov, v mednarodni konkurenci pa je zastopana tudi Švica. Žal organizatorji prijav od drugod niso dobili, upajo pa, da bo že na drugem mednarodnem tekmovalnem jadralnih pilotov prihodnje leto udeležba tujcev številnejša.

Jadralci v Lescah tekmujejo samo posamično. Ocenjuje se hitrost preletene razdalje. Kot so povedali organizatorji, imajo največ možnosti za uvrstitve pri vrhu domačini in Celjani, ki se za prvenstvo v jadralnem športu enakovredno kosajo.

H. J.

Kranjski in tržiški alpinisti v Paklencih

Med prvomajskimi prazniki so se kranjski in tržiški alpinisti mudili v alpinističnem taboru Paklencica. Osem članov tržiškega alpinističnega odseka, trije pripravniki in tečajnik so v dneh od 26. aprila do 1. maja preplezali 64 smeri, od tega več kot polovico šeste težavnostne stopnje. Omenimo le nekatere - Formo vivo, Kačo, Funkcijo, Klin, Šubaro, Velebitaško, Albatros, Ljubljansko, Union. Najtežjo smer, imenovano El Condor pasa, sta preplezala Borut Bergant in Dušan Markič, ki sta za to potrebovala šest ur. Pripravnik Janko Greglič in Erna Pančur sta v navrti z izkušenimi alpinisti preplezala po štiri smeri šeste težavnostne stopnje.

V stenah alpinističnega tabora Paklencica, kjer se je med prazniki zaradi ugodnega vremena kar trilo alpinistov, se je zbrala tudi deveterica Kranjčanov - štirje alpinisti, štirje tečajniki in pripravnik. V tednu dni so preplezali 89 smeri, od tega 28 vzponov šeste težavnostne stopnje. Tomo Česen in Andrej Stremfelj sta preplezala Mosoračko smer, Jenjavo, Albatros, Velebitaško, Klin, Funkcijo in Raz velikega klavdiva. Igor Jelovčan in Srečo Rehberger poleg Albatrosa, Velebitaške, Klina in Funkcije še Formo vivo. Rehberger in Stremfelj sta preplezala smer El Condor pasa, Stremfelj in Matjaž Ivnik sta opravila peto ponovitev Šubare direkt. Jelovčan je s Francijem Pogačnikom preplezal Raz malega klavdiva in Tomo Česen Celjski steber.

J. Kikel - T. Česen

Deseto svetovno prvenstvo v motokrosu je odprl predsednik častnega odbora Martin Košir. - Foto: F. Perdan

Tekmovanje pripadnikov planinskih enot JLA

Športniki so tudi vzorni vojaki

Kranj - V vojašnici Staneta Žagarja je bilo minuli konec tedna športno tekmovalje pripadnikov planinskih enot Tolmina, Skofje Loke, Kranja in Bohinjske Bele. Prvo mesto so zasedli vojaki iz Skofje Loke, ki so v ekipnem tekmovalstvu osvojili pet prvih mest. Najboljši so bili v streljanju, patrolnem teku, atletiki, odbojki in rokometu. Drugi so bili gostitelji, pripadniki kranjske planinske enote in tretji vojaki iz Bohinjske Bele, ki so se izkazali z zmago v najtežji disciplini, v pripadko vojakom iz Tolmina, ki so bili od vseh najboljši v kosarki.

Športna tekmovalja v enotah jugoslovanske ljudske armade imajo poseben pomen. Krepijo borbene pripravljenost in tovarništvo v enotah in kondicijsko pripravljenost njenih pripadnikov. Praviloma so športniki tudi vzorni vojaki, je poudaril Spiro Nikovič, komandant planinske enote Franceta Prešerna ob slovesni razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov in priznanj. Najboljši so se uvrstili na prvenstvo ljubljanske armadnega področja, ki bo ob koncu maja v Slovenski Bistrici. Tu čaka športnike planinske enote težavna naloga, saj bodo branili naslov najboljšega izpred treh let.

Rezultati - streljanje: 1. Skofja Loka 2523 krogov, 2. Kranj 2340, 3. Bohinjska Bela 1808; vojaški mnogoboj: 1. Bohinjska Bela, 2. Skofja Loka, 3. Tolmin; patrolni tek: 1. Skofja Loka 2,29 minute, 2. Kranj 2,58, 3. Bohinjska Bela 3,07; rokomet: 1. Skofja Loka 6 točk, 2. Kranj 2, 3. Bohinjska

C. Zaplotnik

Bela 2; odbojka: 1. Skofja Loka 6, 2. Kranj, 4, 3. Tolmin 2; kosarka: 1. Tolmin 6 točk, 2. Skofja Loka 4, 3. Bohinjska Bela 2; atletika: 1. Skofja Loka 17.340, 2. Kranj 16.878, 3. Tolmin 12.664 vrstni red: 1. Skofja Loka 37 točk, 2. Kranj 23,5, 3. Bohinjska Bela 22, 4. Tolmin 14,5.

Avtomoto šport

Uspešen začetek sezone - Janez Pintar, član kranjskega avto-moto društva, je na prvi dirki za državno prvenstvo na dirkališču Grobnik pri Razi zasedel v kategoriji do 125 kubičnih centimetrov tretje mesto. - Foto: M. Jenkole

Smola za začetek

Ljubečna - Na prvi dirki za republiško prvenstvo v kartingu v Ljubljani pri Celju je imel veliko smole član kranjskega avto-moto društva Dejan Majkič. Po dveh vožnjah v kategoriji do 100 kubičnih metrov je bil med prvimi, v odločilni tretji dirki pa mu je zablokiral motor. Kljub temu je dirko končal na osmem mestu. V razredu do 125 prostorninskih centimetrov je bil Vladimir Berce, član AMD Bled, sedmi, njegov klubski tekmeec Rudi Grzetič pa osmi.

MLINAR TRETJI, ANDREUZZI ŠESTI

Orehova vas - Na znani motokros progi v Orehovi vasi je bila prva letošnja dirka za republiško prvenstvo v kategoriji do 250 kubičnih centimetrov. Med 48 tekmovalci sta se uvrstila tudi člana AMD Žiri - Marjan Mlinar je bil tretji in Ivo Andreuzzi šesti.

PINTARJU PONAGAJAL MOTOR

Monza - Na tretji dirki motoristov za svetovno prvenstvo v italijanski Monzi je v kategoriji do 125 kubičnih centimetrov vozil tudi Janez Pintar, član kranjskega avto-moto društva. Med 44 tekmovalci iz 20 držav se mu je z dobro vožnjo na uradnem treningu uspelo prebiti na nedeljsko tekmovalno mesto, kjer pa mu je ponagajal motor. Ne glede na to je dirko končal na 25. mestu. Pintarju so nastop v Monzi omogočili tovarna Sava, Merkur, Peko ter Ljubljanska banka.

ČETRTO MESTO V PRVEM NASTOPU

Reka - Na Grobniku pri Razi so imeli motoristi prvo dirko za državno prvenstvo. V razredu do 50 prostorninskih centimetrov - serijski motorji - je prvi vozil Leon Pintar, sin bolj znanega nekdanjega tekmovalca z enakim imenom. Z uspešno vožnjo je že v svojem prvem nastopu osvojil četrto mesto. V razredu do 125 kubičnih centimetrov je bil Janez Pintar tretji. Lanskoletni državni prvak v razredu še enkrat močnejših motorjev Kamničan Božo Janežič je tokrat vozil na novem motorju, ki mu je že po nekaj odnegih vožnjah za trening zablokiral. Janežič je padel, vendar je na srečo odnesel brez poškodb.

M. Jenkole

Deseto svetovno prvenstvo v motokrosu

Svetovni prvak navdušil Podljudelj

PODLJUBELJ - Na motokros progi v Podljudelju je nad 15.000 gledalcev v lepem sončnem vremenu videlo na delu vse tisto, kar avto moto šport dela privlačno.

Že kmalu po startu prve vožnje je napreč svetovni prvak Gebors, ki je poklicni dirkač, naredil napako, padel je in v drugi krog pripeljal kot deseti. Toda ta dvajsetletni Belgijec je bil res pravi mojster svojega poklica. Iz kroga v krog je prehitel tekmece in v zadnjem krogu mu je uspelo, da je prehitel do tedaj vodečega Američana Jamesa Gibsona. Tudi vodilni Američan je naredil napako in moral se je vnesti v travo. Toda tudi on je nato nadaljeval svojo vožnjo in bil nato v tej vožnji drugi z majhnim zaostankom za svetovnim prvakom Geborsom. Sicer je v tej razburilni prvi vožnji vse do šestnajstega kroga vodil Italijan Rinaldi, za njim pa je dirjal Gibson. Toda tudi Rinaldiju ni uspelo zadržati vodstva, saj je s pravo salto izgubil vodilno pozicijo in konec je bilo njegovega upanja na zmago. Finiš dirke je bil tak da je spravljal na noge vse gledalce. Belgijcu Ericu Geborsu je uspelo nadoknaditi vse zamujeno in zmaga je bila njegova.

Druga vožnja ni bila tako razburljiva kot prva. Prvak ne bi bil prvak, da ne bi povedel in »Velika nagrada Jugoslavije« je bila njegova. S to podljudeljsko zmago se je še bolj utrdil na vodilnem položaju po šesti dirki za svetovno prvenstvo. Lep uspeh sta dosegla tudi oba Jugoslovana Zdovc in Urbanija, saj sta se enako-

vredno kosala s svetovnimi mojstri motokrosa v razredu do 125 ccm.

Ponovno so se spet izkazali organizatorji, ki so s pomočjo tržiškega združenega dela in kranjske Save, naredili vse, da se je tekmovalje odvijalo tako kot je treba. Na čelu organizacijskega odbora je bil predsednik skupščine občine Tržič Janez Piškur, predsednik častnega odbora pa je bil sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir.

Rezultati prve vožnje - 1. Gebors (Belgija-suzuki) 2:03,50, 2. Gibson (ZDA-yamaha) 2:04,90, 3. Rinaldi (Italija-suzuki) 2:04,94, 4. Veljereers (Belgija-suzuki) 2:05,40, 5. Maddii (Italija-gilera) 2:05,78, 31. Zdovc (Jugoslavija-suzuki) 2:14,79, 39. Urbanija (Jugoslavija-suzuki) 2:16,86.

Druga vožnja - 1. Gebors, 2. Maddii, 3. Rinaldi, 4. Welkneers, 5. Jacky, 17. Zdovc, 23. Urbanija.

Skupna ocena - 1. Gebors 174, 2. Rinaldi 124, 3. Gibson 92, 4. Maddii 75, 5. Vehkonen 61.

dh

Jugoslovani Bernard Urbanija se je odlično kosal z najboljšimi. - Foto: F. Perdan

Planinski izlet na Kofce

Kranj - Planinsko društvo Kranj prireja v nedeljo, 22. maja, izlet na Kofce-Veliki vrh. Avtobus bo odpeljal planince izpred hotela Creina ob 7. uri, ob 18. uri pa jih bo čakal v Podljudelju. Prijave sprejema kranjsko planinsko društvo v svojih prostorih na Koroški cesti 27 v Kranju.

Najboljši na zmagovalnih stopnicah na nedeljski tekmi v motokrosu v Podljudelju. - Foto: F. Perdan

Obveščamo cenjene stranke, da
**OBRTRNO ZDRUŽENJE
ŠKOFJA LOKA**

Tudi letos sodeluje na 8. sejmu malega gospodarstva v Kranju od 13. do 19. maja 1983.

Na sejmu sodelujejo naslednji obrtniki s svojimi kvalitetnimi izdelki:

1. ŠIFRAR Franc in Antonija, Predelava plastičnih mas in orodjarstva
2. AŽMAN Peter in Ruža, Tlačno litje in obdelava ulitkov
3. IKI Škofja Loka
4. PORENTA Srečko in Mija, Izdelovanje usnjene galanterije
5. ŠUSTAR Filip in Dragica, Izdelovanje kovinskih predmetov in predelava bakelita
6. STOILKOVIČ Živojin, Izdelovanje izolacijskega stekla — stavbno steklarstvo
7. KOŠIR Jože in Francka, tel. 61-211, Predelava plastičnih mas
8. GRAŠIČ Peter, Izdelovanje predmetov iz plastičnih mas
9. ŠINKO Valentin, Kovinostrugarstvo
10. KEMPERLE Miha, Kovinostrugarstvo — kovinska galanterija
11. MOHORIC Jože, Izdelovanje vzmeti
12. DEMŠAR Janez, Izdelovanje intarzij
13. BELIČ Slavko, Izdelovanje drobnih kovinskih predmetov
14. PIVK Vinko in Ivanka, Hotavlje 41, Izdelovanje predmetov iz polivinila in kov. galanterije
15. PRIMOŽIČ Stane in Marija, Livarstvo — izdelovanje alu. montažnih oken
16. ZAJC Janez, Forme 12, Izdelovanje drobnih lesenih predmetov

Obljučite nas in naš razstavni prostor in oglejte si naše izdelke!

Najrazličnejše čajne mešanice in izdelki iz zdravilnih zelišč tudi tokrat na sejmu v KRANJU

**v paviljonu
TOMAŽINČIČA
iz Izole**

Iz pobratene Bitole se na sejmu malega gospodarstva v posebnem paviljonu predstavlja tekstilni kombinat BITOLATEKS. Poleg industrijskih predv, ki so se uveljavila v slovenski tekstilni industriji in pri zasebnih obrtnikih tekstilne stroke, kombinat proizvaja tudi volno za ročno pletenje, pletenine za vso družino in pregrinjala. Uveljavil pa se je tudi z ročnimi deli: tapiserijami, pletenimi torbicami in modnimi pleteninami. Njihove izdelke, ki se ponašajo z vrsto uglednih priznanj, lahko kupite v vseh boljše založenih trgovinah.

Nameravate prodati ali kupiti rabljen šotor, kamp prikolico, čoln, jadralno desko ali kakšen drug kos vaše opreme za počitnice in rekreacijo?

Prodajate ali kupujete rabljen moped, motor ali kolo?

Še je čas, da izkoristite priložnost ugodne prodaje ali nakupa na sejmu rabljene šport opreme v hali A PPC Gorenjskega sejma.

ISKRA na sejmu malega gospodarstva v Kranju

Pridružite se Iskrinim kooperantom

Kranjska ISKRA na sejmu malega gospodarstva predstavlja izdelke, ki jih za njihove proizvode izdelujejo zasebni in družbeni kooperanti. Pod geslom »Iščemo nove kooperante — zmanjšajmo uvoz« razstavlja tudi dele, ki bi jih lahko izdelovali domači obrtniki.

Kranjska Iskra je lep primer sodelovanja združenega dela in drobnega gospodarstva. 200 njenih kooperantov, od tega je 150 zasebnih, deluje v Gorenjske ter s področja mariborskega, ptujskega in ljubljanskega obrtnega združenja, izdeluje za različne elektromehanske izdelke, obdeluje kovino — struži, rezka in brusil, predeluje duro termoplaste in opravlja ostala podobna dela. Kooperanti izdelajo Iskra letno prek milijon vzmeti polovico vseh, kolikor jih potrebuje v proizvodnji. Delajo zaključne, livarske in plastične izdelke, transformatorje za merilne naprave, navijajo raznovrstne naprave, sestavljajo izdelke ali pomembne dele... Dolg je spisek izdelkov, kar drobnemu gospodarstvu dela za Iskrine potrebe.

Oddelček za kooperacijo, katerega delci segajo šestnajst let nazaj, deluje v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja, ko je treba dati na vsako prislužno devizo, da se pomembnejšo vlogo. Že pred nekaj leti je Iskra pričela z načrtno kooperacijo, kako bi čimveč sestavnih delov za njihove proizvode nadomestili z domačimi. S tem bi se zmanjšali odvisnosti od tujih dobaviteljev in izboljšali oskrbo. Ne tako dolgo nazaj je pri tem prevzelo glavno breme je pri tem prevzelo drobnemu gospodarstvu. V Iskri so računali, da so samo lani na ta način prihranili milijon in 350 ti-

tisoč dolarjev. Kooperanti so naredili za 80 milijonov dinarjev izdelkov, od tega prek 20 milijonov zasebni obrtniki. Možnosti s tem še daleč niso izčrpane, saj Iskra namerava z varčevalno akcijo nadaljevati tudi v prihodnje. V oddelku za kooperacijo se iz meseca v mesec nabirajo nove zahteve po delih in delcih, ki bi jih še lahko izdelovali kooperanti. Vedno večje potrebe po kooperantskem sodelovanju so tudi posledica nanovo organizirane inženiring dejavnosti, s katero Iskra dopolnjuje svojo že tako bogato ponudbo. Eno od številnih priložnosti bo drobno gospodarstvo dobilo že pri postavljanju dveh semaforjev (eden stoji že na Iskrini stolpnici v Ljubljani) na kranjskem nebotičniku in v olimpijskem Sarajevu.

Na letošnjem sejmu malega gospodarstva v Kranju predstavlja Iskra izdelke, ki jih drobno gospodarstvo že izdeluje za njihove proizvode. Obenem razstavlja tudi dele, ki jih sicer uvaža iz tujine, vendar bi jih lahko izdelovali doma. Pod geslom »Iščemo nove kooperante — zmanjšajmo uvoz« vabi Iskra k sodelovanju nove kooperante, ki bi s svojim znanjem in sposobnostmi pripomogli k manjši odvisnosti od uvoza in k nemoteni proizvodnji. Iskra pomaga obrtnikom pri nabavi potrebnega oro-

dja, pri organiziranju proizvodnje in jih po potrebi oskrbuje tudi z materialom. Se bolj pa so zaželeni tisti, ki so pripravljene sami izdelati orodje in nabavljati reprodukcijski material. Iskra želi pridobiti nove kooperante za izdelovanje plastičnih izdelkov in kon-

taktnih materialov ter za izdelke s področja finomehanike in elektromehanike. Gre za zahtevne izdelke, ki jim bodo kos le usposobljeni in izkušeni obrtniki. Odločilna pri tem ni cena, ki jo ponudi kooperant, zatrjujejo v Iskri, temveč kakovost. Nič manj pa ni po-

membna odgovornost, ki jo s podpisom pogodbe prevzemajo kooperanti. Zaradi neizpoljenih obveznosti se namreč lahko ustavi celotna proizvodnja. Dokaz več, kako medsebojno odvisno je v Iskri združeno delo in drobno gospodarstvo.

Sava Kranj

industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov n. sol. o.

Na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Tovarne avtopnevmatike Sava - Semperit, komisija za razpis del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

razpisuje prosto delovno nalogo

VODENJE PROIZVODNJE TOZD TOVARNE AVTOPNEVMATIKE SAVA - SEMPERIT za dobo 4 let

- visoka strokovna izobrazba kemijsko tehnološke ali strojne smeri s 5 leti delovnih izkušenj,
- znanje in sposobnosti organiziranja in vodenja proizvodnje,
- aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika,
- družbeno politična aktivnost in aktiven odnos do samoupravne socialistične ureditve ter do razvoja samoupravnih odnosov

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave razpisa.

Na podlagi sklepa DS DO SAVA, komisija za razpis del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi razpisuje prosto delovno nalogo

VODENJE SEKTORJA ZA ORGANIZACIJO PROIZVODNJE za dobo 4 let

- visoka strokovna izobrazba organizacijske, ekonomske ali tehnične smeri s 5 leti delovnih izkušenj na enakih ali sorodnih delovnih nalogah,
- znanje in sposobnosti organiziranja in koordiniranja proizvodne planske dejavnosti na nivoju DO,
- družbenopolitična aktivnost in aktiven odnos do samoupravne socialistične ureditve ter do razvoja samoupravnih odnosov.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave razpisa.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in s kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj za obe razpisani delovni nalogi sprejema kadroviski sektor, oddelek za kadrovanje, Kranj, Škofjeloška 6, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili v 30 dneh po sprejetju sklepa o imenovanju.

Istočasno vabimo k sodelovanju kandidate za delo v proizvodnji.

Nudimo:

- primeren OD
- soliden nivo družbenega standarda (povračilo stroškov prevoza na delo, topel obrok, možnost organiziranega letovanja, zdravstvene in zobozdravstvene storitve v obratni ambulanti, pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja, organizirane oblike rekreacije in kulturnega življenja),
- možnost dodatnega izobraževanja

Od kandidatov pričakujemo uspešno in vestno izvrševanje delovnih obveznosti.

DELAVSKA UNIVERZA RADOVLJICA

Svet DU Radovljica ponovno razpisuje prosta dela in naloge

direktorja delavske univerze

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo najmanj višjošolsko izobrazbo pedagoške smeri in 5 let delovnih izkušenj na vodilnih, vodstvenih ali strokovnih andragskih vzgojnoizobraževalnih delih ter druge pogoje, ki jih določa 147. in 178. člen Zakona o usmerjenem izobraževanju.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Delavska univerza Radovljica, Linhartov trg 1, z oznako »razpis«.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem razpisnem roku.

VIZ JESENICE TOZD Osnovna šola JESENIŠKO-BOHINJSKEGA ODREDA KRANJSKA GORA

Razpisna komisija za imenovanje ravnatelja TOZD Osnovne šole Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA

TOZD Osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora

- Pogoji:
- kandidat mora izpolnjevati pogoje določene s prvim odstavkom 89. člena Zakona o osnovni šoli,
 - imeti mora pedagoško izobrazbo,
 - 5 let delovnih izkušenj,
 - organizacijske in strokovne sposobnosti,
 - biti mora družbenopolitično aktiven

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: VIZ TOZD Osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora »za razpisno komisijo«.

KOMUNALNO, OBRATNO IN GRADBENO PODJETJE N. SOL. O. KRANJ, MIRKA VADNOVA 1

objavlja prosta dela in naloge

v TOZD OBRT b. o.

- KV SLIKOPLESKARJA — 5 delavcev
- KV PEČARJA — 5 delavcev
- KV TAPETNIKA — 1 delavec

Pogoji: — poklicna šola ustrezne stroke in 1 leto delovnih izkušenj, delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s poskusnim delom 3 mesece

v TOZD KOMUNALA b. o.

- ČIŠČENJE JAVNIH POVRŠIN — 2 delavca
- ČIŠČENJE TRŽNICE — 1 delavec
- ODVOZ SMETI — 1 delavec

OPRAVLJANJE CESTNO VZDRŽEVALNIH DEL:

- na relaciji Zgornja Besnica—Podblica — 1 delavec
- na relaciji Stiška vas—Ambrož — 1 delavec

Pogoji: — osemletka oziroma nepopolna osnovna šola in priučitev za navedena dela. Delovni čas čistilca na tržnici je deljen. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s poskusnim delom 2 meseca

v DS SKUPNE SLUŽBE

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE — 1 delavec

Pogoji: — ekonomska srednja šola in najmanj 1 leto delovnih izkušenj. Delovno razmerje se sklepa za določen čas za nadomeščanje delavke v času bolniškega staleža, poskusno delo traja 3 meseca

Kandidati na zgoraj navedena dela in naloge naj pošljejo vloge na naslov KOGP Kranj, Komisija za delovna razmerja ustrezne TOZD oziroma DS SS, Kranj, Ulica Mirka Vadnova 1.

Rok za prijavo je 8 dni od dneva objave.

Osnovno zdravstvo Gorenjske, o. o. TOZD ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

za TOZD Zdravstveni dom Kranj

1. ZUNANJEGA DELAVCA za počitniški dom Piran
2. UPRAVNIKA
3. KUCHARICE
4. POMOČNICE V KUHINJI
5. STREŽNICE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. — dokončana osnovna šola,
- pod 2. — organizacijske sposobnosti in vozniški izpit B kategorije,
- pod 3. — KV kuharica.

Delo pod 1. se združuje za nedoločen čas z 2-mesečnim poskusnim delom, pod 2., 3., 4. in 5. za določen čas od junija do septembra 1983.

Kandidati naj prijave z dokazili izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, o. o., Kranj, Gosposvetska cesta 10, kadrovska služba. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ

Svet delovne skupnosti upravnih organov, Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

SAMOSTOJNEGA REFERENTA ZA PREMOŽENJSKO PRAVNE ZADEVE

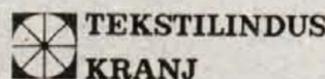
na Komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja občine Trzič

Pogoji, ki jih morajo kandidati izpolnjevati, so naslednji:

- visoka ali višja izobrazba pravne ali upravne smeri,
- 3 oziroma 4 leta ustreznih delovnih izkušenj,
- zavzetost za družbeno dejavnost pri uveljavljanju socialističnega samoupravnega sistema,
- 3 mesece poizkusnega dela

Kandidati naj vložijo pismene prijave z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi tega razpisa komisiji za delovna razmerja skupščine občine Trzič. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po objavi tega razpisa.

Tekstilna industrija

Ponovno razglašajo prosto delo oziroma nalogo v DE Tkalnica I

TKANJE NA ENOČOLNIČNIH STROJIH 6 delavk

Pogoji:

- strojni tkalec II in pol leta delovnih izkušenj s področja tkanja na enočolničnih tkalskih strojih,
- poznavanje predpisov iz varstva pri delu in rokovanje z gasilnimi aparati,
- poskusno delo 2 meseca

Kandidati, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, naj dajo pismene priglasitve v kadroviski sektor delovne organizacije v roku 8 dni od dneva objave.

MALI

OGLASI

tel.: 27-960

PRODAM

V juliju in avgustu bom prodajal dva meseca stare ravstave JARKICE. Sprejemam naročila. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 4430

Prodajam večje in manjše PRASIČKE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 4430
Prodajam nova vhodna VRATA s stropnim zasvetilnikom. Bojan Sabe, Naklo 61 4637

Prodajam 3 nova OKNA 120 x 120 s 11 letami in plinski ŠTEDILNIK. Mlakarjeva 30, Senčur 4638
Prodajam 1 tono SENA in 1 kubični PESKA za teranovo. Repe, Sp. Radovna 1, Zg. Gorje 4639

Prodajam OBRAČALNIK za traktor pasquali 18. Dobro polje 8 pri Brezjah 4639

Prodajam tri tedne staro TELIČKO. Sora 47, Medvode 4641

Prodajam novo DIRKALNO KOLNO sprito, cena 2 SM. Telefon 28-508 4642

Prodajam SAMONAKLADALNO PRIKOLICO. Mlaka 21, Kranj 4643

Prodajam »gozdne« VERIGE za traktor. Telefon 22-319 4644

Prodajam novo novomeško STRESNO OPEKO temnorjave barve, 300 kosov Štrukelj, Veljka Vlahovića 7, Planina Kranj 4645

RABLIJENO POHIŠTVO (regal, klop — dvojni, omarico) (ogled prodaj. Milačič, Golnik 67) (stolpč. IV. nadstropje) 4646

Prodajam TELICO ali BIKCA, stara po 22 tednov, ali zamenjam za TELITA, starega 6 do 7 tednov. LATE za kolesarje, PUNTE in BANKINE. Srednja vas 48, Senčur 4647

Prodajam OBROKO KOZO. Jože Mlakar, Mošnje 43 4648

Danes zvečer

MOJSTRI HUMORJA IN NARODNIH PESMI

v športni dvorani na Planini v Kranju ob 17.30 uri

ČKALJA, MINIMAKS, BILJANA RISTIČ, ŽARKO MITROVIČ,

Prodajam nekaj 40 % KOSITRA. Informacije po tel. 47-042 dopoldan 4649

V maju in juniju bom prodajal 2 meseca stare JARKICE. Sprejemam naročila! Strahinj 38, Naklo, tel. 47-183 4650

Prodajam PLUG »Batuje«, obračalnik, enobrazdni, nov. Lipovec, Zg. Lane 182, Gorje 4651

Prodajam 8 tednov stare čistokrvne MLADIČE NEMŠKE OVČARJE s 100% rodnikom. Simona Žiberna, Naklo 243, tel. 47-338 4652

Ugodno prodajam rabljene »TRAVNATE PLOŠČE« kvadratne oblike. Telefon 80-162 popoldan 4653

Prodajam nov PUHALNIK »Grič« ali zamenjam za rabljeni SLAMOREZNIČ. CO. Lojze Perdan, Senčur, Beleharijeva 4 4654

Prodajam ročno moško URO quartz seiko vodotesno (budilka, stoparica). Telefon 47-042 dopoldan 4655

Prodajam približno 2000 kosov rabljene betonske STRESNE OPEKE (loic). Zg. Bitnje 157 4656

ELAN

Tovarna športnega orodja BEGUNJE

objavlja javno licitacijo naslednjih osnovnih sredstev:

1. OPREMA ZA GALVANIČNO (kadi, usmernik, stikalna omara)
2. PLANSKI BRUSILNI STROJ MPS — 3, I. 1957
3. RAZNI RABLJENI STROJI IN NEKURANTNI DELI STROJNE OPREME

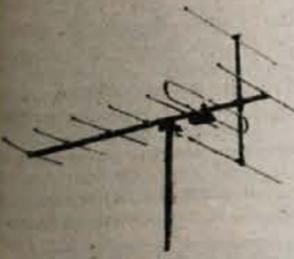
Licitacija bo v prostorih tovarne 21. maja 1983 ob 9. uri.

Ogled opreme in informacije 20. maja 1983 ob 12. uri in 21. maja 1983 od 8. do 9. ure.

Vse o TV in RA antenah, ojačevalcih in priboru vam bo od 16. — 20. maja vsak dan od 16. — 19. ure

V GLOBUSU

na oddelku akustika pojasnjeval strokovnjak in vam svetoval pri izbiri naustrežnejše kombinacije anten za radijski in televizijski sprejem

Le pravilno izbrane antene, ojačevalci in pribor zagotavljajo dober sprejem TV in RA programov

MERKUR KLANJ

Prodajam rabljeno STREŠNO OPEKO Voklo 72/A, Šenčur 4676

Prodajam dve OKNI »Glin« in VRATA Bled, za 1,1 SM, novo, Tomšičeva 4677

Prodajam OSTREŠJE v izmeri 18 m. Podjed, Britof 116, Kranj (zavarstvo) 4678

Prodajam TROSED in dva FOTELJA, cena 5.000 din. Telefon 23-369 4679

Ugodno prodam večjo količino kostalovih DRV. Štefanja gora 10, Cerklje 4710

PARČKE rjave (hisex) se dobijo od 1. maja do 25. junija. Fujan, Hraše 5, telefonik, tel. 081-627-029 4708

Prodajam krmilni KROMPIR. Suha Kranj 4707

KUPIM Kupim dobro ohranjen TRAKTOR, 30 KM, telefon 82-132 4680

VOZILA

Prodajam 125-P. Podlubnik 159, Škofja Loka, tel. 62-916 4509

Prodajam MOTOR za zastavo 1300, po stroškovni. Pintar, Matinj vrh 25, Železniki 4681

Prodajam razne dele za FORD ES-1100. Ivan Boštar, Nazorjeva 10, Kranj 4682

Kupim APN-4. Telefon 27-578 4683

Prodajam nevozen NSU 1200 C, celega po delih. Rade Vangelov, Huje 2, Kranj 4684

Prodajam TOMOS avtomatik 3 M, cena 15.000 din. Tomaž Terzjev, Mencingerjeva 3, Kranj 4685

Prodajam ZASTAVO 750 lux, letnik 1976. Boris Sladič, C. 1. maja 61, Kranj, tel. 21-021 4686

Prodajam R-4, po delih. Muraja, Planinca 36, Kranj 4687

Prodajam TOMOS elektronic 90, Kranj, Reševa 9, tel. 26-154 4688

Prodajam ZASTAVO 750 lux, letnik 1972. Informacije po tel. 28-092 4689

Prodajam DIANO 6, letnik 1978. Blitnje 191 pri trgovini, telefon 75-236 4690

Ugodno prodam FIAT 125-PZ, letnik 75-236 4691

Prodajam lepo ohranjen PEUGEOT 404, telefon 75-236 4692

Prodajam FORD CAPRI XL 1500, letnik 1971. Rudi Košir, Lesce, Kokrškecova 2 4693

Prodajam prodajam KATRCO, letnik 1971. Radovljica, Zale 3, tel. 75-842 do 4694

Prodajam dobro ohranjen FIAT 124, letnik 1969. Osredkar, Podlubnik 37, Škofja Loka, tel. 61-209 4695

Prodajam ZASTAVO 750, prevoženih 35.000 km in približno 1 kub. m lfpovih DESK. Informacije po tel. 78-013 4696

Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1974. Kranj, Zupančičeva 19, tel. 22-329 4708

Ugodno prodajam MOTORNO KOLO MZ 250 lux. Hudobivnik, Kokrica, Grosova 18, Kranj 4709

STANOVANJA

Zdravnica, samska, išče v najem enosobno STANOVANJE ali večjo GARSONJERO v Kranju. Možno delno predplačilo. Ponudbe pod šifro: Balkon 4697

POSESTI

Najboljšemu ponudniku prodajam PARCELO (travnik), v izmeri 364 kv. m v k. o. Nova vas pri Lescah. Štefka Faladore, Dom upokojeincev, Kranj, C. 1. maja 59 4698

ZAPOSLOTITVE

Takoj zaposlim KV ali priučenega stavbnega KLEPARJA. Pogoji dobri. Telefon 61-115 od 18. do 20. ure. Janez Šifrer, C. talcev 2, Škofja Loka 4631

OBVESTILA

SERVIS! Za čiščenje »tepihov«, tapisa in itisona. Čistim v zasebnem in družbenem sektorju. Telefon 25-819 od 15. do 20. ure 4700

Prevzamem vse vrste ročnih IZKOPOV, vodovodno — kanalizacijskih kanalov, temeljev, greznic itd. ... Ponudbe na Gojko Kovačević, Škofjeloška 8, Kranj 4701

MARIJA PRIMC

Cesta na Klanec 3 Kranj (v bližini gostilne Blažun) Vam nudi kvalitnetno in hitro izdelavo vseh vrst očal. Se priporočam!

PIREDITVE

Na VRTU hotela JELEN je PLES vsak PETEK in SOBOTO. Igra ansambel MODRINA. VABLJENI 4702

IZGUBLJENO

Zepni RAČUNALNIK sem izgubil od Čirč do letnega kopališča. Poštenega najditelja prosim, da mi ga vrne. Bojan Šmid, Mlekarska 12, Čirče, Kranj 4703

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali ali sodelovali pri iskanju voľa. Najlepša zahvala velja vaščanom, posebno Turkovim, ki ga jim je uspelo uloviti. Zahvaljujemo se tudi triglavskemu parku Bled in Tone-tu Štularju iz Radovne. HVALEŽNI PINTARJEVI 4705

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

FRANČIŠKE TRILER

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, ji darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniškemu osebju ZD Škofja Loka in Bolnišnice Jesenice za požrtvovalno pomoč ob njeni kratki bolezni, p. Avguštinu za tolažilne besede, pevcem za žalostinke ob odprtem grobu ter g. župniku za lep pogrebni obred.

VSI NJENI

Virmaše, 26. aprila 1983

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi ljubega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta

JAKOBA ZALOKARJA

iz Polj v Bohinju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih in ste sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo dr. Bahunu za požrtvovalnost v zadnjih trenutkih, kolektivu TO Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrice, folklorni skupini KUD Triglav iz Srednje vasi, organizaciji ZB NOV, pevcem ter govornikom za poslovilne besede in g. župniku za pogrebni obred.

VSEM SKUPAJ IN VSAKEMU POSEBEJ ŠE ENKRAT HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob smrti naše mame, babice in prababice

JERCE LAPANJA

roj. RAZPET

se iskreno zahvaljujemo dr. Dušanu Bavdku za zdravljenje ob njeni bolezni. Hvala sosedom za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Prav tako lepa hvala Iskri Otoče za darovano cvetje, kakor tudi g. župniku Tomanu za obiske in vsem za spremstvo na zadnji poti.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

VSI NJENI

Podbrezje, 17. maja 1983

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti dragega moža, očeta, sina in brata

IBRAHIMA MURSELOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za nesebično pomoč v težkih trenutkih, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebna hvala delavcem TOZD Opekarne, Zdravstveni postaji Stražišče, tov. Hafnerju za lepe poslovilne besede, pevcem in godbi.

ŽALUJOČI: žena Anica, sin Adi, hčerka Jasna, oče, brat in sestre z družinami

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta

FRANCA ŠTRUKLJA

se zahvaljujeva Alpskemu letalskemu centru Lesce, Inex adria avioprometu, vsem aeroklubom, ki so se tako številno udeležili pogrebne svečanosti, sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki so nama v najtežjih trenutkih pomagali.

ŽENA MIHELA IN HČERKA VESNA

Zapuže, 11. maja 1983

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očka, dedka, brata in strica

STANETA VALENTARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem in sostanovalcem ter OO ZK, ki ste ga v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku in darovali vence in cvetje ter z njimi zasuli njegov prerani grob ter nam ustmeno ali pismeno izrazili sožalje. Hvala DPO tovarne Iskra, Zlato polje, Vodovodni stolp, tovarni Sava — TOZD VLP ter ZZZB NOV Vodovodni stolp, Kegljaškemu klubu Triglav in vojnim tovarišem Prešernove brigade. Posebno se zahvaljujemo govornikom Janezu Zupanu in Francu Skumevcu za poslovilne besede, vsem praporščakom, pevcem in godbi.

ŽALUJOČI: žena, hči Irena, sin Stane z družinama in drugo sorodstvo

Kranj, Jesenice, Kamnik, 28. aprila 1983

Sredi dela in načrtov nas je nepričakovano zapustil

FRANC ŠOLAR
aktivni družbenopolitični delavec

Vestnega, dobrega in delovnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Na zadnjo pot ga bomo pospremili dne 18. maja 1983 ob 17. uri na pokopališče v Selcih. Do pogreba leži v hiši žalosti.

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi krajevne skupnosti Selca.

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša draga žena, mama, stara mama in teta

MARIJA MADŽAREVIČ

roj. ŠUMRADA

Pogreb pokojnice bo v torek, 17. maja 1983, ob 16. uri na kranjskem pokopališču.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Kranj, 15. maja 1983

Gosta ne zadrži le ljubezniv natakar

Kranjska gora — Kompas v Kranjski gori je hotel najvišje, A kategorije in skupaj z motelom nudi 334 postelj, medtem ko v temeljno organizacijo Kompas Kranjska gora sodi še Alpina, ki je B kategorije in v kateri lahko prenočuje 200 gostov.

Kompas je skupaj s še nekaterimi delovnimi in temeljnimi organizacijami jeseniške občine znatno povečal devizni priliv. Ker je turistična in gostinska delovna organizacija in ker že prislovično govorimo o turizmu in gostinstvu, da je v stalnem deficitu, izgubah ali na robu rentabilnosti, nas je prav zanimalo, kako Kompasov delovni kolektiv gospodari. O tem in o težavah nasploh smo se pogovarjali z direktorjem te temeljne organizacije Borutom Perovškom.

»Za minulo zimsko sezono je bilo značilno pomanjkanje snega, kar vse kranjskogorske turistične organizacije finančno najbolj udari,« je dejal Borut Perovšek. »Prizadela nas je tudi uvedba depozita, a kljub temu smo pri nas zabeležili za 13 odstotkov večji obisk. Uspelo nam je pridobiti predvsem udeležence svetovnega prvenstva avionskih prevoznikov in za organizacijo ter gostoljubje je dobila Kranj-

Borut Perovšek, direktor temeljne organizacije Kompas v Kranjski gori — Foto: D. Sedej

ska gora izredno veliko pohval. V treh mesecih letošnjega leta smo v Kompas ustrvarili za 10 milijonov dinarjev ostanka dohodka, medtem ko je aprila in maja bilo manj tujih gostov kot lani.

Kranjska gora je edini turistični kraj v Jugoslaviji, ki ima enako močno zimsko kot letno sezono in upamo, da bo poletna uspešna tudi letos. Nemalo so k temu pripomogle kvalitetnejše usluge, boljša propaganda in uspešna organizacija tekmovanja za svetovni pokal ter planiške prireditve.

V našem hotelu gostimo večino in že po tradiciji nemške goste, Holandece, sledijo Angleži in Skandinavci. Od domačih jih največ prihaja iz Vojvodine in Beograda, zaradi depozita pa je povsem usahnil enodnevni ali dvodnevni obisk skupin domačih gostov. Depozit Kranjska gora še kako čuti.

Vedeti je treba, da so stroški izredno veliki in da je turistično gospodarstvo resnično lahko v znatnih težavah: v Kranjski gori traja kurilna sezona osem mesecev, turistično gospodarstvo plačuje najvišji prometni davek, liter kurilnega olja je 40 dinarjev. Kvalitetno meso se težko dobi, kljub uradno določeni ceni so resnične cene mesa znatno višje. Nema lokrat se pojavljajo razna izsiljevanja za, denimo, povsem drugačno ceno kave, kot je določeno, tepejo nas višji prometni davki, zaradi katerih pa nikakor ne smemo povišati cen alkoholnih in brezalkoholnih pijač.

Na žalost ugotavljamo, da ob vseh besedah, kako je treba prednostno obravnavati turizem, veljajo ukrepi, ki so temu prav nasprotni in turistično gospodarstvo je zmožno le enostavne reprodukcije. Logična posledica je velika fluktuacija turističnih delavcev in zato nekvaliteta naših uslug. Mi si prizadevamo, da bi bili naši delavci zaposleni vse leto, kar nam uspeva, saj smo imeli lani kar 132.000 nočitev in tako je hotel 90-odstotno zaseden. Prav dobro pa seveda vemo, da je to preveč in da je normalna zasedenost okoli 65 odstotkov.

Posebno poglavje je nagrajevanje delavcev, saj smo še vedno na repu, na 22. mestu, skupaj s tekstilci. Enostavno še nismo prišli na to, da bi dobre delavce dobro nagradili, slabe pa slabše plačevali. Mislim, da turizem nasploh ne more in ne sme biti molzna krava in da ni le morebitna nekvalitetna gostinska ali turistična usluga vzrok za to, da tujece ni; problemi so v preskrbi, čakanju na meji in drugih negativnih pojavih. Če vemo, da k nam prihaja kar 60 odstotkov zasebnih gostov, jih z raznimi protiuslugami zagotovo ne bomo obdržali: obrnili se bodo in odšli. V Jugoslaviji imamo veliko dobrih hotelov z ljubeznivim kadrom, pa se vendarle hudo bojimo, kakšen obisk bomo zabeležili. Turizem nujno potrebuje večjo in širšo družbeno podporo z ukrepi, ki bodo polnili hotele in zagotavljali, da se bodo gostje vedno znova vračali. D. Sedej

Mojstri mešanih pijač

Bled — V soboto in nedeljo so se ob Blejskem jezeru že deveto leto srečali mojstri mešanih pijač. Petintrideset barmanov, med njimi tudi dve ženski — bivša prvakinja Cvetka Capuder iz hotela Park in Lidija Pavšič iz hotela Golf na Bledu — iz vse Jugoslavije, iz Avstrije, Italije in Zvezne republike Nemčije se je pomerilo za deveti pokal Bleda, ki je hkrati štel še za državno prvenstvo.

Tekmovanje, ki ga je pod pokroviteljstvom blejskega turističnega društva priredilo društvo barmanov Slovenije, se je od-

vijalo v dveh delih; v mešanju kratkih pijač, v katerih prevladuje alkohol, in v mešanju dolgih pijač, ki jim je alkohol le osnova, dolite pa so z brezalkoholnimi tekočinami ali penecim vinom. Žirija je ocenjevala okus in zunanji videz mešanih pijač, skupni seštevek točk pa je pokazal, kdo je največji mojster.

V mešanju kratkih pijač se je najbolj izkazal Janez Kozar, barman v portoroškem Casinu, pred Francijem Bobičem iz srednje šole za gostinstvo in turizem v Novem mestu in Miloradom Boličem iz Opatije. Dolge pijače so po oceni žirije najbolj zmešali Giorgio Tria iz Trsta, Lidija Pavšič iz blejskega hotela Golf in Nico Celbone iz Trsta. Skupni zmagovalec je postal Janez Kozar, ki je osvojil deveti pokal Bleda in državni naslov — 1979. leta je bil na svetovnem prvenstvu v zmagovalni ekipi jugoslovanskih barmanov — Lidija Pavšič pa je dobila še posebno priznanje za najboljšo strokovno delo.

Tekmovanje barmanov, ki že devet let poživlja blejsko turistično predsezono, je pomembna oblika strokovnega izpopolnjevanja barmanov in obenem vzgoje pivcev, ki se ob okusno in lepo pripravljanih mešanicah učijo kulture pitja. H. Jelovčan

Umetno drstišče namesto ribje poti

Projektanti hidroelektrarne Mavčiče sodelujejo z Ribiško družino Kranj

Kranj — Eden od revirjev kranjske Ribiške družine je tudi Sava od jezera pri Tekstilindusu do elektrarne v Medvodah. Na tem odseku bo v prihodnje zrasla nova hidroelektrarna v Mavčičah. Izgradnja tega pomembnega energetskega objekta pa bo v marsičem posegla tudi v ravnovesje vodne favne in flore. Tega si že od vsega začetka zavedajo tudi projektanti in izvajalci bodoče elektrarne in zato redno in vsestransko sodelujejo tudi s kranjsko Ribiško družino.

Pred dnevi so predstavniki Elektroprojekta iz Ljubljane v Kranju opravljali dokaj nenavadne meritve. Ob izlivu Kokre v Savo so merili pretok vode, globino in širino. Inž. Zdenko Josikovič iz Elektroprojekta Ljubljana nam je povedal:

»S predstavniki kranjske Ribiške družine sodelujemo že od začetka. Ob projektiranju hidroelektrarne Mavčiče

smo se morali spopasti tudi z izgradnjo tako imenovane ribje poti ali steze. Znano je namreč, da objekt, kot je na primer elektrarna, pomeni nenaravno prepreko za ribe in včasih povzroči velike spremembe na življenju v vodi. Zato so pri nas in v svetu poznane ribje poti, ki omogočajo, da se ribe predvsem v času drstenja selijo po toku navzgor. Izkušnje pa kažejo, da takšne poti delujejo največkrat le nekaj let, potem pa se spreminijo več ali manj v mrtve kanale. Ribe po takšnih stopničastih poteh (pa tudi druge izvedbe so poznane, kot na primer dvigala) ne morejo več nazaj. Tako tiste ribe, ki ostanejo pod jezovi, z leti ostarijo in postanejo jalove, naravnega prirastka ni več in da je voda še vedno živa, so potrebna nenehna

umetna vlaganja rib v takšne vode.«

Sedanje Zbiljsko jezero je sorazmerno bogato tudi po ribi, imenovani podust. Le-ta pa se v času drstenja preseli v glavnem v Kokro ob izlivu v Savo in se po drstenju vrača nazaj v jezero. Težava pa je da je podust ena tistih vrst rib, ki je v ribogojnicah ni moč umetno vzgojiti. Če torej ribja pot pri hidroelektrarni Mavčiče ne bi delovala, bi po nekaj letih podust izginila iz Zbiljskega jezera.

»Čeprav nimamo nobenih izkušenj in tudi ne poznamo primerov v svetu, kako se lotiti tega problema, razmišljamo o poskusu, da bi pod jezero bodoče elektrarne v Mavčičah uredili umetno drstišče za podusti oziroma ribe iz Zbiljskega jezera. In ker so prav zdaj prišle podusti v drst v Kokro ob izlivu v Savo, bomo naredili posamezne meritve. Posvetovali pa se

Inž. Zdenko Josikovič, Elektroprojekt Ljubljana: »Izkušnje kažejo, da ribje poti delujejo le nekaj let.«

bomo tudi s strokovnjaki Biotehnične fakultete.«

Po mnenju vseh, ki sodelujejo pri tem projektu, bi takšna rešitev pomenila novost pri razreševanju tega problema. Zagotovila, da bo rešitev uspešna, seveda ni, vendar pa tudi tveganja ne. Ribja pot ob pregradi bi morali zgraditi, glede na vse dosežane izkušnje pa ni zagotovilo, da bi normalno delovala. Stroški za izgradnjo oziroma ureditev umetnega drstišča, ki naj bi bilo čimbolj veren posnetek pogojev ob izlivu Kokre v Savo, pa bi bili v primerjavi z izgradnjo ribje poti enaki. A. Zalar

Hitro in dobro

Bled — Tekmovalna srečanja delavcev iste ali sorodne dejavnosti imajo ob prijateljski plati tudi mnogo dragocenejši pomen. Delavci se učijo drug od drugega, se kosajo, kdo bo nalogo opravil hitreje in bolje, to pa je zlasti v sedanjem težkem gospodarskem položaju pot k novim zmagam dela in samoupravljanja. Stevilnim proizvodnim tekmovanjem, ki jih še posebej spodbuja zveza sindikatov, so dodali svoje zrno znanja in spretnosti tudi gorenjski avtomehaniki, avtoelektrikarji in vozniki, ki so se v soboto na Bledu srečali na četrtem delovnem tekmovanju.

Franc Černe, združenje soferjev in avtomehanikov Bled: »Tekmovanje je po organizacijski plati prevzelo naše združenje, ki letos praznuje tri desetletja uspešnega dela. Prijave smo dobili od 111 delavcev iz tridesetih gorenjskih prevoznikov oziroma servisnih temeljnih organizacij, torej iz večine vseh, in iz JLA. Tekmovanje je razdeljeno na teoretični in praktični del. Menim, da je pomembno predvsem zato, ker se prek njega najbolj popolno predstavlja celostna dejavnost posameznih združenj soferjev in avtomehanikov in ter v združenem delu spodbuja tekmovanje delavcev v kvaliteti, hitrosti in drugih večinih dela.«

Roman Jakopič, avtoelektrikar v jeseniškem Integralu: »Podobnih tekmovanj bi moralo biti še več. Na njih se človek

veliko nauči, zlasti pa preveri svoje znanje, najde vrzeli in izhodišča, ugotovi, na katerih področjih se mora izpopolnjevati. Prav je tudi, da vsebuje teoretični in praktični del, saj je dobro poznavanje teorije najboljši smerek predvsem mlademu delavcu, ki še nima dovolj izkušenj za hitro in dobro opravljeno delo.«

Drago Kobal, voznik v Gozdnem gospodarstvu Bled: »Na tekmovanju, tako gorenjskem kot republiškem, sem že večkrat sodeloval. Na gorenjskem sem bil enkrat tretji in enkrat prvi, na republiškem peti. Ne gre le za to, da se delavci iste stroke srečamo, poklepčamo, ampak obnovljamo tudi znanje iz samoupravljanja, cestnoprometnih predpisov, skratka, učimo se in zato je tekmovanje predvsem koristno.«

H. Jelovčan
Slike: F. Perdan

Gumeni jez prestal preskušnjo

Savski gumeni jezovi so se izkazali za obstojnejše od tujih, zato so zdaj izdelali še dva nova 50-metrška za jez pred Savskim logom — Podobne izdelke uporabljajo v svetu tudi za zavarovanje obale pred morjem, pri nas pa tudi že kot namakalne naprave

Kranj — Pred prvomajskimi prazniki so v kranjski Savi, v tozdu tehničnih in kemičnih izdelkov, dokončali dva gumena jezova, ki ju je za jez pred Savskim logom naročila Hidroelektrarna Sava Kranj. Z njima bodo zamenjali dva gumena jezova češke izdelave, ki sta v nekaj letih že dotrajala. Montaže novih gumenih jezov so se sicer nameravali lotiti že prve dni maja, vendar pa so dela zaradi slabega vremena preložili in se bodo montaže verjetno lotili v teh dneh.

Takšne gumene vreče so pri nas novost. Ko so pred šestimi leti obnavljali jez pred Savskim logom, so v Hidroelektrarni Sava dlje časa ugibali, na kakšen način bi učinkovito nadomestili zgornji pomični del jezov, ki je poprej z lesenimi pomičnimi tablamami zadrževal in usmerjal vodo na jezu v kanal proti elektrarni. Odločili so se za ameriško iznajdbo, ki so jo že pred desetletjem in več začeli uporabljati tudi v nekaterih evropskih državah. Na zgornji betonski del jezov so montirali gumene vreče, ki se samodejno s pomočjo hidravlične avtomatike ali pa po potrebi tudi ročno polnijo z vodo ter tako vzdržujejo višino vode v jezu na 1,10 metra.

Pred tremi leti so takšno gumeno vrečo izdelali tudi v kranjski Savi po lastni tehnologiji. Celo leto so vsak mesec ugotavljali vzdržljivost posebne sintetične tkanine, debele nekaj manj kot pol centimetra, lepe modrozeleno barve, vendar niso na materialu našli nič takega, kar bi kazalo, da gumena vreča popušča.

»Vse, kar smo morali obnoviti, je bil le napis na vreči,« ne skriva poklicnega zadovoljstva inž. Vid Gazvoda, tehnolog v tozdu tehničnih in kemičnih izdelkov. »Gumeni jez je bil pravzaprav testni, prvi, ki smo ga izdelali. Ugotovili smo, da smo izbrali trden material, ki ga lepimo med seboj hladno, to je brez vulkaniziranja. Še posebej pa smo veseli, da smo izbrali tudi pravo barvo posebnega kavčuka. Kavčuk je, kot vemo, v svetlih barvah precej

neodporen na svetlobo, zato se večnoma dodaja gumenim izdelkom temna barva.«

Vendar pa so v kranjski Savi menili, da so črne gumene vreče ob lepi zeleni barvi reke neprimerne, vztrajali so in izbrali, kot se je v kasnejšem tehnološkem postopku izkazalo, pravo barvo. Izdelek, ki so ga tudi patentirali, predstavili pa tudi na razstavi inovacij na Reki, je prvi barvasti gumeni jez na kaki evropski reki. Zanj je ing. Gazvoda prejel tudi nagrado za inovacijo.

Vendar ni ostalo le pri izdelavi gumenih vreč za kranjski jez, ki je bil pred leti še prvi jez v Jugoslaviji, ki je deloval s pomočjo gumenih vreč. »Ugotovili smo, da so takšne gumene vreče uporabne tudi v druge namene, na primer pri namakalnih napravah,« meni inž. Gazvoda. »Tako smo naredili nekaj manjših gumenih jezov za Sejanski potok pri Ormožu, kjer deluje kot namakalna naprava. Naročila imamo tudi za nekatere manjše jezove kot na primer v Škofji Loki, za Savinjo pri Celju in še kam. Ker gre za kvaliteten izdelek, ki je neobčutljiv za vremenske spremembe, voda lahko tudi zamrzne ob njem, prav tako ne reagira na dotik z nafto, menimo, da bi ga lahko tudi uspešno izvažali, saj so se dosedanja tuji izdelki izkazali kot manj kvalitetni. Uporabnost je večstranska, saj so tak sistem za primer uporabili tudi v Holandiji za zavarovanje obale pred rušilno močjo morja. Istrska obala tudi ni zavarovana pred nenadnim dvigovanjem morja, neredke so poplave v obalnih mestih, zato ni neizvedljivo, da bi mesto pred morjem ubranili s takšnimi gumenimi jezovi, kot jih zdaj znamo izdelovati.«

L. M.

OBVESTILO V GLASU — ZANESLJIV USPEH